

Ziya Pasa, Abdulhamid
Ziya Pasanin 'arzuhali

جنتمكان سلطان عبدالعزيز خانك لوندره‌يه عزيمتنده

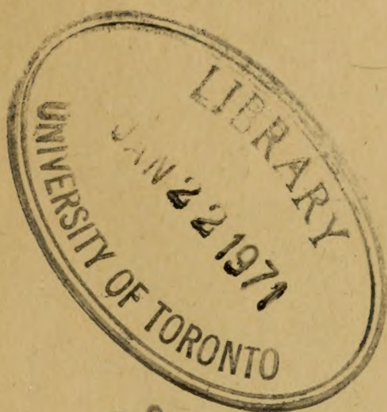
تقديم اولنان مرحوم

ضيا پاشانك عرضحالى

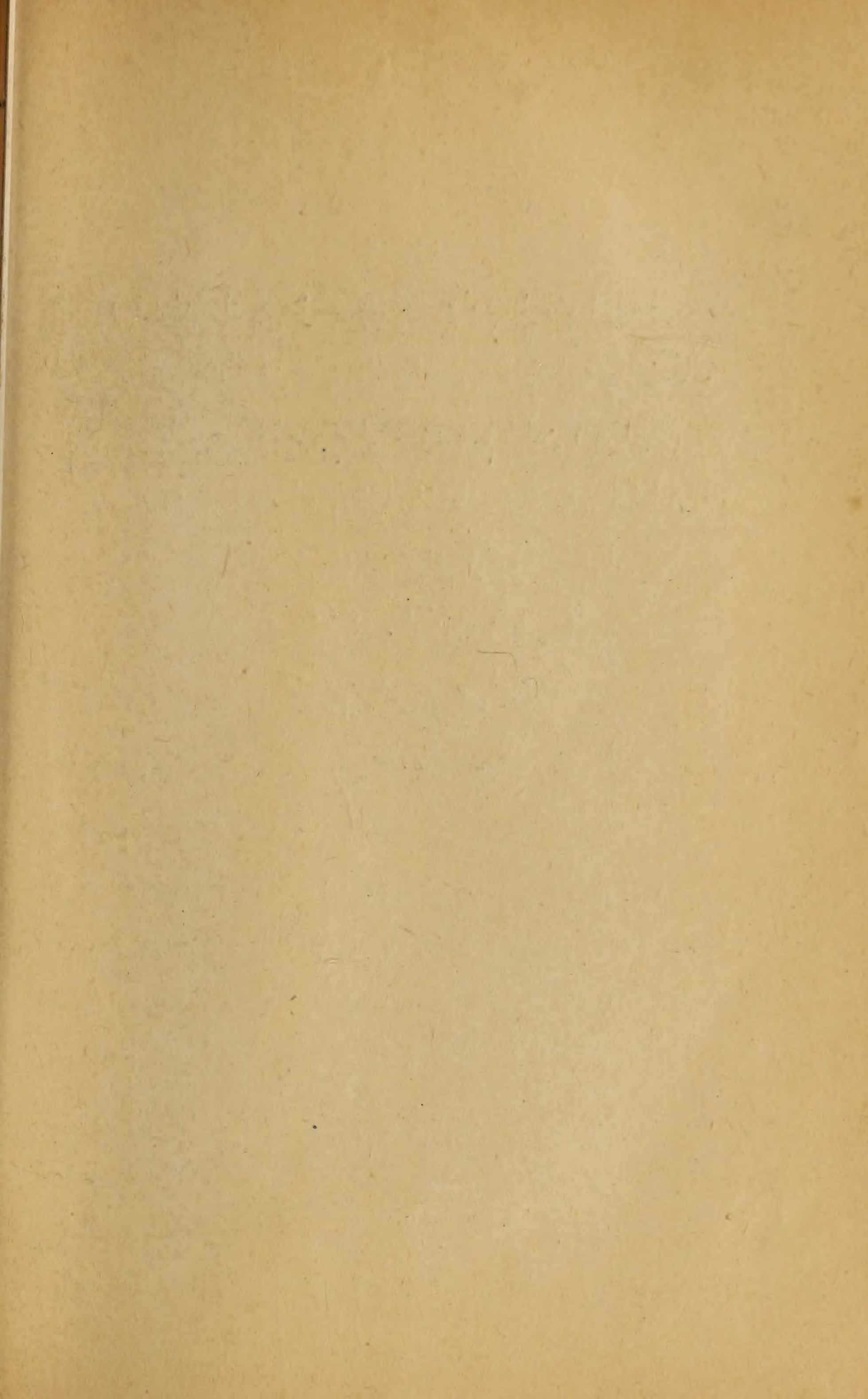
درسعادت

١٣٢٧

« ژون ترك » مؤسسيندن اولوب ايلك اول اوروپاده
حريت غزته‌سنی نشرايدن وقانون اساسی‌يی كمال
بك مرحومله برلكده تنظيم ايلين احرارندن
مرحوم شاعر ضيا پاشانك جنتمكان سلطان
عبدالعزيز خانه بيك ايكيوز سكسان
درت سنه‌سنده لوندره‌يه عزيمتنده
تقديم ايلديكی عرضحالك
صورتيدر

(ضیا پاشانك عرضحالی)

جناب حی ودود شوکتلو قدرتلو مرحمتلو ولی نعمت بی منتمز
پادشاهمز افندمز حضرتلرینك ایام عمر وشوکت و اجلال
همایونلرینی نامعدود وظل ظلیل ملوکانه‌لرینی الی یوم الموعود
مفارق انامده مبسوط وممدود بیورسون آمین .

معلوم حقایق ملزوم خلافتپناهیلری اولدیغی اوزره چاکر
کمینه‌لری مجلس والا اعضاسندن ایکن کچنده قبریس متصرفلغنه
تعیین بیورلمش واسباب معلومه‌دن ناشی بالاستعفا بوطرفه کلمش
ایدم .

مؤخراً بو حرکته بشقه معنالر ویریله‌رك مجازاةً رتبهٔ عبیدانه‌مك
رفع ایدلدیکنی (جریدهٔ حوادث) نسخه‌لرنده کوردیکمه بو وجهله
خیال و خاطره کلمیه‌جك مفتریاتك رسماً موقع اعلانه قونلمسی
طوغریدن طوغریه ناموس عاجزانه‌مه وبالضرور ناموس سلطنت

سنیه‌یه راجع اولوب اول و آخر باب مراحم مآب ولی نعمتدن
بشقه بر ملاذ وملجـأ دخی بیلمدیکمه مبنی حقـایق احوالك
خاکپای نصفت انتمای شهریاریلرینه عرض و بیاننی لازمهٔ ذمت
بیلدم .

عبد احقرلری بر کونا لیاقتم یوق ایکن نیجه مدتلر خدمت
مخصوصهٔ ملوکانه‌لرنده بولنمق شرفنه نائل واقران وامثالم شویله
طورســون مظهر اولدیغم عواطف ممتـازهٔ شاهـانه‌لری سببیله
مافوقمده بولنانلرك بیله مغبوط ومحسودی اوله‌جق بر درجهٔ علیایه
واصل اولمش ایدم .

اولوقتلر ادارهٔ حاضره ایله معارض دوشمیه‌رك حفظ منفعت
دخی ممکن اولدیغی حالده چاکرلری قولاً وفعلاً تحویل اداره‌نك
لزومنده اصرار وبو یولده هردرلو فداکارلغی اختیار ایلدم اصل
مقصده شروعدن اول نیچون بویله ادارهٔ حاضره‌نك خلافنده
بولندم ونه‌سببه مبنی بونجه منافعی ترك وفدا ایتدم واك صوکنده
اوروپایه کلیشم نه مجبوریته مستند ایدی بورالرك بیلنمسی حقیقت
حالك توضیحنه مـدار اوله‌جغندن مقرون مســاعدهٔ سنیه‌لری
اولدیغی حالده مختصراً بیاننه اجتسار ایدرم .

قوللری رتبه و ثروتجه بر بیوك فامیلـادن دکل ایسه‌مده
بحمده تعالی عرقم طاهر ونسلم ظاهر اولوب ابا واجدادمك جمله‌سی
عفت واستقـامتی ثروت ظاهرهٔ بی‌بقایه ترجیح ایتدکلری کبی

بنده‌لری دخی بو تربیه ایله بیومش ایدم و هنوز سن تمیز کلورکلمز سایه‌سنده متنعم اولدیغم دولت متبوعه‌مك احوال سابقه‌سی تاریخلرینی اوقودم بعده اون سنه قدر باب عالیده و یدی سکز سنه سرای همایونلرنده بولندیغم مدتلرده دولت علیه‌نك اکثر خفایای امورینه کسب اطلاع و حال حاضری احوال سالفه ایله بالمحاکمه نتیجه‌نك تهلکه‌سنی استدلال ایلدم یعنی کوردمکه دولتك بناسی اساسی شرع مبین اوزره قورلمش وقوام وجودی خمیرهٔ اسلامیت ایله یوغورلمش اولدیغندن بو واسطه رعایت والتزام اصول عدل وحقانیت اولنان عصرلرده سلطنت دخی ایلرو کیتمش وسکود قصبه‌جغنك استیعاب ایلدیکی بر آوچ عثمانلیلر انجق شریعت وعدالت قوتیله یدی یوزدن بیك تاریخلرینه قدر اژدرکبی نفس آلدقجه بیویوب بصره‌دن المانیایه وتونسدن شکی شروانه قدر ربع مسکونك اك کوزل بر قطعهٔ جسیمه‌سنی سایهٔ معدلتنه المش وفقط صکره معلوم اولان اسباب تاریخیه‌دن ناشی بو واسطه رخاوت و اخلاق ملیه‌یه تغیر کلدکجه دولت دخی ضعفه دوشوب اوچیوز سنه‌ده النه کچوردیکی ممالکك همان نصفنی ایکیوز سنه‌ده الدن چیقارمشدر .

اکر دولتك ادارهٔ جاریه‌سی برقاچ سنه دها بو یولده کیده‌جك اولور سه سفینهٔ دولتی بلکه برکون شوکرداب فلاکتدن خلاص ایچون نقاط امید واستناد اولان منابع ثروت واسباب امنیت برر برر الدن چیقوب روما و بیزانس واندلس دولتلرینك اندراسنه

باعث اولان حالك دفعةً ظهوره کله‌جکی واشته اولوقت صحيحاً
چاره آرانلسه دخی ایشدن کچمش بولنه‌جغی کوزاوکنه چیقمشدر.
واقعا خلقت وتربیتم سائر میدانده کوریلانلر یولنده اولسه ایدی
«دنیانك اصلاحنه‌بنمی مأمور اولدم نه‌لازم بن ایشمی کوروب
وقتمی خوشجه‌کچوره‌یمده نه‌اولورسه اولسون عواقب احوالدن
بن مسئول دکلمیا» دیوب وبر یاندن مقام اقتدارده بولنانلرك
مقاصدینه معاونت دکل، بلکه یالکز سکوت ایله حسن رضا
وامنیتلرینی قزانمقله برطرفدن دخی ذات همایون ملوکانه‌لرینك
خاطر الهام مآثر شاهانه‌لرینه باعث اغبرار اوله‌جق حقیقت
سوزلرندن صرف نظرله هربار نظر ممنونیت همایونلرینه وسیلهٔ
استجلاب اوله‌جق حرکات لازمه‌ده بولنوب عطیه‌لر، احسانلر،
رتبه‌لر، منصبلر المق قوللرنجه هم‌پك قولای همده وسیلهٔ منفعت
وراحت اولوردی.

بوکامقابل اکروکلای حاضره‌نك منافعنه تعرض ایده‌جك
اولورسم البته انلر بریول بوله‌رق قوللرینی خدمت همایونلرندن
دور واللرنده‌کی اقتدار ایله هر نصل ایسترلرسه محقر ومغدور
ایده‌بیله‌جکلری دخی ایکی ایله ایکی درت ایدرکبی بدیهی ایدی
بونلرله برابر چاکر بیمقدارلری ثروت و اقبال دینلان لذائذ
دنیویه‌نك قیمتنی تقدیر ایلمز وخدمت شاهانه‌لرندن آیرلدیغمده

دوچار اوله‌جغم دواهیٔ کونا کونك نه آجی شیلر اولدیغنی اولدن کسدیره‌مز درجه‌ده احمق دخی اولمدیغم هر کسدن زیاده ولی نعمت افندیمزك معلوم همایونلری اولمق اقتضا ایدر شو حاله نظراً اوقدر منافی ترك ایله بوبلیه‌یی اختیار ایدیشم جناب واجب الوجوده عیاندرکه یالکز اوچ سببدن ناشیدر انلرك بریسی اعصار قدیمه‌ده بریوزنده متعدد اسلام دولتلرینی بولنمقله بونلرك قنغیسی برصدمهٔ انقلابی کورسه اوراده‌کی انقاض اسلامیه دیکر دولتلره انضمام وانك یرینه دیکر بر دولت تشکیل ایدرلردی نته‌کیم عباسیه و سلجوقیه واندلس دول اسلامیه‌سندن آیریلان علما وارباب حرف وصنایع وزراع وتجار دولت عثمانیه‌یه التحاق ایله انك قوت وجسامتنه باعث اولدیلر لکن عصریمزده بولنان ملوك اسلامیه‌نك اعظمی وشرف خدمت حرمین شریفین وسعادت محافظهٔ امانات جلیلهٔ حضرت سیدالکونین ایله خلافت کبرای اسلامیه مقامی و مانند امامهٔ سبعه جمله‌نك مرجع الیهی ومعنامدار قیامی انجق دولت علیهٔ عثمانیه اولوب آنك انقاضنی طوپلایه‌جق بشقه هیچ بردولت بولنمدیغندن ربم اوکونی کوسترمسون اکا عارض اوله‌جق صدمه‌نك تأثیری کرهٔ ارضك هر طرفنده بولنان ملل متفرقهٔ اسلامیه‌نك جمله‌سنه شامل وواصل اوله‌رق بیضهٔ اسلام برتهلکهٔ مدهشه ایچنده قاله‌جغندن بودولتك دوامی اسبابنه الدن کلدیکی قدر سعی ایتمك

هر مؤمن موحد ایچون فرائض مکتوبه‌دن اولمسیدر دیکری
دولت معظمهٔ عثمانیه آلتیوز سنه‌دن بری ملیون ملیون ابا و
اجدادمزك دوکیلان قانلریله جمع و ترکیب اولنمش بر هیئت محترمه
اولوب بو هیئتك ملوك غیرت انتماسی اولان اجداد عظام ملوکانه‌
لرینك هر بری زماننده دولتك بقاسی اغورنده بذل مجهود
ایدرك زمان سلطنت یداً بید دست کفایت خلافتپناهیلرینه تودیع
و تسلیم اولنمش اولمغله شمدی برقاچ منفعت پرستك اعتراض
سفیهانه‌سی حصوله کلمك ایچون اویله بر سلطنت معظمه‌نك سزك
الکزده مضمحل و تارمار و اجداد عظامکزك مقابر مقدسه‌سی
پازدهٔ ستور اشرار و اغیار و بونجه عصرلردن بری شرف حاکمیتده
پایدار اولان ملت اسلامیه‌نك ملیونلرجه اولاد و عیالی محکوملرینه
و اجنبیلره اسیر و خدمتکار اولمسنه‌نان و نعمت شاهانه‌لریله پرورده
اولدیغم جهتله بر درلو حمیتمك قائل اولمامسیدر .

اوچنجیسی دخی جناب حق مصون بیورسون اویله بر
حالك وقوعی بولندیغمز عصره تصادف ایدرسه تاریخ کتابلرنده
اولاد و احفادمزك لسانلرنده قیامته‌دك لعنتله یاد اولنمق خوف
و دهشتیدر چونکه بز ابا اجدادمزك عصرلرنده دولت علیه‌نك
منفعتی خلافنده حرکت ایدنلری رحمتله یاد ایتمدیکمز کبی
بو دولت بزم کوزمزده مندرس اولورسه سلاله‌مزدن کله‌جك
اولاد و احفادك هر بری طاغ باشنده و بردشمن دین خدمتنده

سفیل وسرکردان سوریتورکن «اجدادیمزه رحمت نه کوزل ایتمشلر» دیته‌جکلری وتاریخ کتابلری ایسه امور دولتده سرنمای تعین اولان ذواتک هر برینی فعل و حرکتلرینک تفصیلاتیله ثبت صحایف روزکار ایده‌جکی شبهه‌سزدر. ایشته هردرلو منافعی ترك ایله بو بلالری اختیار ایتدیکمك اسباب حقیقیسی بونلردر خدمت شاهانه‌لرندن مفارقتله اوروپایه کلنجه‌یه قدر کذران ایدن سرکذشت کمترانه‌مك خلاصه‌سی دخی شویله‌درکه :

سلطنت سنیه‌یی بولندیغی مخاطره‌دن خلاص ایچون اول حاله باعث اولان صورت اداره‌نك تحویل و تبدیلندن بشقه چاره اولمیه‌جغی مطالعهٔ صائبه‌سی اوزرینه جلوس همایونلری عقیبنده پیدرپی سانحه زیب صدور اولان اوامر اصلاحیهٔ پادشاهانه‌لری سرای همایونه قارشو کندوسنی بر هیئت مستقله زعم ایدن باب عالی‌یی اول درجه‌اورکوتمش‌ایدیکه‌اقتدارشاهانه‌لرینی یکینلك جهتیله کرکی کبی تقدیر ایده‌میه‌رك‌اوامر صادره‌نك منشأنی تحری‌یه‌مجبور اولدی اول اثناده عبدکمینه‌لری خدمت مخصوصهٔ شاهانه‌لریله کسب شرف اختصاص ایتدیکمدن مخطراحوال‌اولمق تهمتی‌قوللرینه تحمیل‌اولنه‌رق‌خدمت ملوکانه‌لرندن تبعیدم‌اسبابنه تشبث اولندی ومعلوم شاهانه‌لری‌اولان درلو حیل‌ودسائس‌ایله اول‌خدمت مفتخره‌دن دور ایدیله‌رك ضبطیه مستشارلغنه تعین اولندم اون‌اوچ کون مرورنده عهدهٔ عاجزانه‌مه آتنه سفارتی

توجیه بیورلدی اول ضلالده یونانستانك اختلالی غلیانده واویله برقاریشقلقده باشنده فس بولنان برعثمانلی سفیرینك جانی امنیتده اوله میه جغی میدانده اولمغله هم نفسمی وهمده دولتك ناموس محترمنی محافظه مقصدیله استعفایه مجبور اولدم عقبنده رتبهٔ میرمیرانی ایله عهدهٔ کمترانه مه قبریس متصرفلغی توجیه قلندی قبریسك معلوم اولان وخامت هواسندن ناشی اورایه کیدرکیتمز ستمه یه مبتلا اولدم وبوعلتی مؤخراً ایکی سنه دها چکدم واوسببله بربنده زاده لری تلف اولدی و پدرم درد کدرله منزولا وفات ایتدی بالآخره ارادهٔ مخصوصهٔ ملوکانه لری مقتضاسنجه مجلس والا اعضالغنه مأمور بیوریله رق اوبلیه دن خلاص اولدم.

درسعادته ورودمك اون بشنجی کونی میر میرانلغك اولی صنف اولنه ترفیع وتحویلیله بکلکجیلك مأمور یتنه والتی آی مرورنده بوسنه جهتی تفتیشنه عزیمتمه ارادهٔ مخصوصه لری متعلق بیورلدی بواثناده ذات شهریاریلرینك آدم یتشدیرمك وادارهٔ حاضره یی تبدیل بیورمق افکارنده بولندقلرینه دائر شایعه لر دوران ایدوب خصوصا بوسنه یی تفتیش ایچون باب عالیجه عفیف بك انتخاب اولنمش ایکن استیذان تذکره سنك هامشنده بکلکجیلك کما کان عهده مده قالمق اوزره مأمویت مذکوره یه قوللرینك تعیین وتخصیص بیوریلشم شایعهٔ مذکوره یی بوسبتون تأکید وتأیید ایتمکله وکلانك جانی باشلرینه صیچرادی جریان

احوالدن استدلال اولندیغنه کوره ذات شاهانه لرینك ثبات وفطانتلری ایجابنجه افندمزی بوافکاردن صرف وتحویله بشقه چاره بوله میوب بنده لرینك وبنده لری کبی حسن نظر وامنیت شاهانه لرنی قزانمش وبالذات رأی همایونلریله انتخاب ایدلمش دیکر تفتیش مأمورلرینك دلخواه ملوکانه لری وجهله خدمت ابرازینه موفق اوله مامه لری و اول تقدیرجه لسان حال ایله «ایشته سزك انتخاب ایتدیککز آدملر بویله در» دیمکه مجال اولمسی تدبیرینه تشبثله سائرلرینی مؤخراً بیك درلو بلاومشکلاته اوغراتدقلری کبی قوللرینی دخی هر درلو تصعیبانه دوشوره رك بریجق ماه ظرفنده بالاستعفا عودته مجبور ایلدیلر.
لکن نه انلرك بوتدبیری نه ده قوللرینك حال وشان وخلقتم نظر تحقیق همایونلرندن مستور اولمامغله اورادن طوغریجه عتبهٔ ملکداریلرینه عرض استعفا ایلدیکمده مرحمةً مجلس والایه مأموریتمه ارادهٔ سنیه لری متعلق بیورلدی وچندماه مرورنده ینه ارادهٔ شاهانه لریله دعاوی نظارتنه تعیین بیورلدم باب عالینك قوللاندیغی تدبیراومدیغی صورتك عکسنه تأثیرایدوب اولوجهله قوللرینه موجب فیض وترقی اولدیغندن دلتنك اوله رق ارتق بروسیله ایله استانبولدن تبعیدم و اثنای مباعدتده قوللانیله جق زمینلرله ذات همایونلرندن بوسبتون تبریدم صورتی تدبیراولنوب اکسزین اماسیه متصرفلغنه مأمور قلندم انجق درد جانکداز

باصور ايله خسته و بی مجال اولدیغمدن وموسم ایسه اربعین اولوب
قره دکزك تهلکه سی دخی معلوم اولدیغندن عزیمتمك برماه قدر
تأخیرینه مساعدهٔ سنیه شایان بیورلمسنی مقام صدارتدن استدعا
ایلدم جواباً آلدیغم تذکرهٔ سامیه ده هفته ایچنده ایلك کیدن واپور
ایله بهمه حال عزیمتمه ارادهٔ شاهانه لری متعلق بیورلدیغنی
اوقویوب متحیر قالدم چاروناچار اربعینك ایکنجی بر فورتنه لی
کونی قره دکزه چیقدم فورتنه نك شدتندن هرساعت دهشت
غرق وهلاك ایله موته منتظر ایکن عجزه ومظلومینك مددکاه
ومعینی اولان جناب خیرالحافظینك عون صمدانیسی ایله صامسونه
واورادن انسان بویی قارلری یاره رق افتان و خیزان اماسیه یه
وصول ایله یتاغه دوشدم زیرا دریانك رطوبتی وهوانك برودتی
ایله یولك زحمتندن ناشی باصور ناسوره دونوب تاب وتوان
کسلمش ایدی کتب طبیه نك متفقاً بیانلرینه کوره ناسورك
اندفاعی ایچون عملیات جراحیه دن بشقه چاره بولمیوب اماسیه ده
ایسه امنیت اولنور طبیب وجراح بولنمامغله اورایه وصولمك
دردنجی آینده بو حالك تفصیلیله اجرای عملیات ایلمك واون بش
کون قدر اقامتدن صکره ینه عودت اولنمق اوزره موقتاً درسعادته
عزیمتمه مساعده بیورلمسنی باتحریرات وتلغراف مقام صدارتدن
نیاز واسترحام ایلدم کلان جوابنامهٔ سامیده «اورالرده هواسی
کوزل محللر بولندیغندن تبدیل هوا ایله کسب صحت ایدلمسی

نصیحت بیورلمش اولدیغنی اوقودم ایشته اوزمان صحیحاً حیاتمدن مأیوس اولدم واول وقت پولتیقه خصمی ظن ایتدیکم ذواتك عادتا جانمه قصد ایتدکلرینی اکلایوب کمال یأس وحزن ایله یوزمی درکاه قاضی الحاجاته طوتدم واقعا اسکز آی اسیر فراش اولوب یاتدم لکن لطف و عنایت حضرت باری ایله کسب برؤ تام ایدوب طبیب وجراح احتیاجندن وارسته قالدم وامور مأموره مله اشتغاله باشلادم اماسیه نك هواسی دخی وخامتجه قبریسه معادل اولمغله اوراده دخی بر کریمه جاریه لری ایصتمه دن وفات ایتدی وبتون خانه خلقی دوشکلره دوشوب درون خانه دن نشانه اولدی هرنه ایسه قوللرینك اوغرادیغم مصائب دماماسیه نك واهالئ محلیه نك برکونا سببیت ومداخله لری بولنمامغله وخصمه اجرای غرض ایچون دولت وملت ایشنك آلت انتقام ایدلمسی موافق صدق وحمیت اولمامغله اصلا فتور کوسترمیوب کویا کمال اهمیتله ایش کورمك ایچون کوندرلمش کبی ایفای وظیفه یه تشمیر ساق اهتمام ایلدم .

بوراده اثر اقدام اوله رق میدان حصوله کتوریلان آثار نافعه واجرا آت سائره کرچه ذاتاً بیوك ودکرلی شیلر دکل ایسه ده اورالرجه چوقدنبری امثالی کورلمش اولمدیغندن اناطولینك ایچنه ولولهٔ شهرت صالدی وهرکسك اغزنده اماسیه اصلاحاتی دولاشوب تا اغیارك بیله صماخ حقد وحسدینه قدر واصل وغزته لره

اماسیه نامی یازالامق ایچون تنبیه رسمی اجرا ایده جك قدر تأثیرات
حاصل اولدی اماسیه یی اناطولینك اوجرا یرنده برمز بله
خرابه زار تصورله قوللری اورایه کوندرلدیکمده بسبتون
اونودیلورم ظننده بولنانلر بو عکسی مأمولك ظهورنده
ینه کسب ممدوحیتله برکون کلوب باشمزه بلا اولور دیه رل
دیکر یولده بر دام غرض ترتیبنه تشبث ایلدیلریعنی سندات
مقنعه ایله هرکون اثباتنه قادر بولندیغم وسائط معلومه ایل
بورادن برلکه ایله عزل ایدلمك ایچون بعض محلنجه بعض
اسبابه تشبث اولنمسی استانبولدن صورت خصوصیه ده بعضیلرینه
یازلمغله بونلر معرفتیله سکسان بندی شامل حق عاجزانه مده
برشکایتنامه تنظیم ونقدیم ایتدیرلدی انك اوزرینه بلااستفسار
قوللری صامسونه تحویل مأموریت ایتدم و تفتیش احوالم
ایچون باب عالیدن بر مأمور مخصوص کوندرلدی محلنده
شاکیلردن مرکب متعدد قومیسیونلر یاپیلوب ملحق قضالره
ینه شاکیلردن قول قول مأمورلر کوندریلوب متصرف سابق
علیهنده هرکیم بردعوی ایقاع ایدرایسه کندوسنه مدار فیض
اوله جقدر دیو کوشه بکوشه اجرای تحریکات ایدلدی و
شوقدرکه مأمورك عودتنده شکایات واقعه نك غرض وافترادن
عبارت اولدیغی ینه شاکیلرك مهریله مصدق مضبطه و محضرلرله
میدانه چیقدی مجلس والا ومجلس وکلا — که اغیار دیدیکم
ذوات انلرك اعاظم اعضا وارکاننددرلر — ایکیسی بردن برائت ذمه

عيدانه‌مه وحتى مفتريلرك برموجب قانون مظهر مجازات اولملرينه حكم ايتمك مجبوريتنده بولنديلر انجق مفتريلر ذاتاً تحريك اوزرينه قيام ايتمش اولملريله نوجهله مظهر جزا اولسه‌لر محركلرى ميدانه قويه‌جقلرندن هرنه يابلدى ايسه ياپيلوب بونلرك عفوينه ارادهٔ سنيه شرفسنوح بيورلدى وقوللرى دخى بلاحق اوغراديغم بونجه بلالره مكافاةً تكرار مجلس والايه مأمور بيورلدم لكن بوقدر همتلر واميدلرله قورلمش اولان دام انتقامه دوشمدكدن بشقه شووسيله ايله استقامتمك خالص العيار چيقمسى و مؤخراً مجلس والايه مأموريتمك ارادهٔ مخصوصهٔ ملوكانه‌لرينه مبتنى اولمسى كروه اغيازه برمرتبه خجالت ويرديكه يوزيمه بقامز اولديلر وعلناً درايت و استقامت عاجزانه‌مى اعتراف ايله صورت انصافده كتم قباحته سعى ايلديلر بووجهله التى يدى ماه مدت مجلس مذكوره دوام وقوللريله هم افكار بولنان بعض حميتكاران اعضا ايله بالاتحاد دولت و ملتك ضررينى مستلزم اوله‌جق شيلرك منع وقوعنه الدن كلديكى قدر اقدام اولندى ومنعنه اقتدار اولميان خصوصات مضره‌نك فقط مضبطه‌لرى تمهير اولنمامقله ايفاى وظيفه ايديله‌بيلدى اشبوخصوصات ومضبطه‌لر حالا ميدانده وايجاب ايدرايسه معاينه‌لرى دائرهٔ امكانده‌در

شوقدرکه اولیای امور حضراتی شمدی‌یه قدر بالاستقلال
ادارهٔ حکومت ایدوب اویله مضبطه تمهیرندن امتناع واحوال
جاریه اوزرینه اغراض کبی حرکات حمیتکارانه‌یی مخالف دأب
ادب کوردکلرندن وخصوصیله مصادف اعتراض اولانشیلرك
چوغی کندی منفعت و محیلرینه عائد بولندیغندن قیل وقال
چوغالدی و مجلس والاده ضیابك قومپانیه‌سی وار ایمش
حوادثی تکون ایتدیرلمکه باشلادی بوندن بشقه روم ایلی و
اناطولیده بولندیغم مدتجه ممالکك واهالینك حالنی اشاغیده بر
نبذه بیان اونه‌جغی اوزره پك پریشان کوردیکم کبی اماسیه‌دن
عودتمده استانبولی دخی مأمول ایتمدیکم برشکل غریبه‌ده بولدم
یعنی معدود اولان برقاچ متنفذان وکلا ایله انلرك منسوبات
و متعلقاتندن بشقه بای وکدا و کبار وصغار جمله خلق بر آتش
اضطراب ایچنده قاوریلوب یانمقده وکیمسه‌نك کیمسه‌یه معاونته
اقتداری قالمیوب عالم محشر کبی هرکس نفسی نفسی دیه‌رك
یالکز کندی منافعنه حصر نظر ایتمکده و ارباب ناموس
و حیثیتدن بیلدیکم پك چوق مأمورین و امکداران و اصدقا
اصول تعیشی شاشروب عادتا اصناف طولاندیره‌رق کچینمکده
و طولاندیریجیلقله اقتدار و اعتباری اولمیان عجزه وفقرا آچ
وچیبلاق قالمقده وبرطاقمی کمال غیرت وناموسلرندن کندیلرینی
بالاختیار تلف ایتمکده واضطراب ایله عالمه یأس و فتور کلوب

جمله خلق بر بلیه‌نك ظهورینه مترقب کبی طورمقده و قهوه
خانه‌لرده و واپورلرده ایکی کشی بر یره کلسه احوالك فنالغندن
بحثله سبب اولانلره علناً سب ولعنت ایتمکده اولدیغنی کوروب
سوء اداره‌نك ایکی سنه ظرفنده میدانه کتوردیکی شو حالاته
متحیر قالدم حقیقت بویله بر حاله رفاه وسعادتدر دیمك دین و
ملته صرف اهانت اوله‌جغندن جناب حقك بیلدیکنی افندمدن
صاقلامیه‌جغم جهتله قوللری دخی تعریضاتده قصور ایتمدم
بواره‌لق طوز انحصارندن طولایی طشره‌لرده ظهوره کلن
اویغونسزلقلربك ایلرولیوب خصوصیله طونه سواحلنده برقاچ
یوز کشی قومپانیه صورتیله مملکتندن برو ساحله طوز قاچیر-
دقلری وحکومت ممانعت ایتمك ایستدکجه محاربه‌لر وقوعبولوب
کلیتلی تلفاته باعث اولدیغی خبرلری بیدرپی وارد اولمغله وبو
انحصارك نه درلو اویغونسزلقلره باعث اولدیغی فنالقلرك پك چوغی
مشهود عبیدانه‌م بولنمغله ذات ریاستپناهی ایله بالمذاکره اصول
انحصارك نه مقدار واردات حصوله کتوره بیلدیکی وبونك نه
مقوله قارشولقلرله دفع وازاله‌سنه امکان اوله‌جغنی واوروپاده
طوز انحصارینك نه یولده بولندیغنی متضمن برلایحه قلمه آلوب
مقام صدارته ویرمش اولدیغم جهتله بودخی فرقهٔ اغیاری
بشقه‌جه بردغدغهٔ خاطره دوشوردی ایشته بوخصوصات قدیمدن
مرکوز اولان عداوته منضم اوله‌رق وکلای حاضره‌نك صبر
و تحمللری طولوب طاشمش والبته بنده‌لری ایچون تازه بر

بلایه اوغراشمق زمانی یاقلاشمش اولدیغنی چاکرلری دخی خاطردن
چیقاره مزدم حتی بونك اوستنه بر کون پك چوق دوشوندم
و نفسمه خطاب ایله « مادامکه وکلای دولتده وقایهٔ جاه و
منفعت بر درجه‌یه وارمشکه بتون جهان سب و دشنام ایدرلرکن
ینه کندیلرنجه تسلی بولوب ایشدن چکلمزلر و مادامکه بونلر
ادارهٔ حاضره‌نك فاعللریدر طبعاً منفعته دیکر بر مسلك نجاح
و سلامته کیتمك ایچون تبدیل طریق ایده‌مز وفرض محال
اوله‌رق تبدیل مسلك ایدوبده بزشمدی‌یه قدر کیتدیکمز یولده
خطا ایتمشز شمدی بو طریقك منتج سلامت اولدیغنی بیلدك و بو
طریقی التزام ایده‌جکز دیسه‌لر چونکه عموم ملتك بوذاتلر
حقنده سوء توجهلری بر راده‌یه وارمشدرکه کونش مشرقدن
طوغدی دیسه‌لر بونده ده بر خدعه اولمسنه ذهاب ایله‌ اینانمیه
جقلرندن بویله بر نیت صمیمه وصحیحه‌لری اولمق تقدیرنجه بیله
خلقك سوء اعتقادی کندیلرینه مانع توفیق اوله‌جغندن بونلرك
وجودیله هیچ بر ایش کورلمك تصور اولنه‌مز دیمکدرکه بونلر
دائم اولدقجه فناللر دخی دوام ایدوب کوندن کونه
ایلرولیه‌جك ومادامکه بن دخی جبلتم اقتضاسنجه تعریضدن خالی
اوله‌میوب کوردیکم فنالغه اطالهٔ لسان تعدی ایتمکده مضطر قاله‌جغم
بوذاتلر دخی حفظ منافع ایچون بنی اضراردن فراغت ایتمیه‌ـ
جکلری درکاردر وحالبوکه اضراردخی عادی بواتیقه خصومتی

دائره‌سنده اولمیوب حیاتمه‌قدر قصد ایده‌جکلری امثال مسبوقه‌سی ایله مدللدر اولا نفسمی تهلکه‌دن قورتارمق ثانیاً بنم تلفمله بر اوخلقنك پریشانلغنه سبب اولمامق ثالثاً هر وقت بنی اضرار ایتمك ایسته‌سه‌لر افندمزی تصدیع ایله راحتسز ایده‌جکلرندن ذات خلافتپناهیلرینی کوجندرمامك رابعا البته و البته اداره دوام ایده‌میوب یقینده بر تبدل کوره‌جکندن اووقته قدر بونلرك ید تعدیلری یتیشه‌میه‌جك بر کناره چکیلوب کندی حالمده اوطورمق صورتلرینی اسلم کوردم ممالك محروسه‌نك هر نه طرفنده بولنسه‌م اغیارمك یدطولای غرضلری یتیشه‌جکندن دولت علیه حدودی خارجنده بولنمغی مناسب ظن ایلدم »
بواثناده پارسده سرکئ عمومی اچیله‌جق زمان اولمغله انی کورمك و بر قاچ ماه اوروپاده سیاحت ایتمك ایچون ذات صدارتپناهیدن استیذان ایلدم .

چونکه بو آنه‌قدر اوروپایی کورمامش اولدیغمدن بو عزیمتمك مناسب اوله‌جغنی تذکار ایله برابر بر قاچ آیلق سیاحت ایچون خیلی مصرفه احتیاج اوله‌جغندن دولتجه بر مأموریت ایله کیدلمسی دها مناسب اوله‌جغی ومذکور سرکی‌یه جانب دولت علیه‌دن کوندریله‌جك اشیا ایچون مرتب اولان قومسیون ریاستی کندی دامادلری . . . بك عهده‌سنده ایسه‌ده ضعیف البنیه اولدیغندن انك کیتمسنی اطبا تجویز ایتمدیکی کبی کریمه‌سی دخی

ایستهمدیکی وشو مأموریتی بندهلری قبول ایدر ایسهم طرف شاهانهلرندن اجرا بیورلمش صورتنده دامادینك دخی بردیهجکی قالیهجغی ملابسهسیله بونك ایچون خارجیه نظارتیله بالمذاکره قرار کیفیتك برقاچ کونهقدر تبلیغ اولنهجغنی ذات صدارتپناهی افاده ایلدی بونك وزرینه اوروپایه عزیمت حاضرلقلریله مشغول اولدیغم حالدهکچن محرمك درنجی چهارشنبه کونی عهدهٔ عاجزانهمه قبریس متصرفلغی توجیه اولندی واقعا بومأموریت بندهلرینك اندازهٔ قابلیتمدن بالا برکالای مفخرت بها اولمغله یوزیمی یرلره سورهرك کیتمك لازمهٔ عبودیت ایسهده تجربهٔ سابقهنك آجیسی حالا جکرده طوردیغندن بو دفعه دخی کیدهجك اولور ایسهم ایاغمله کندی مزاریمه کیتمش اولهجغم و کیتمیوب اعتذار واستعفا ایدهجك اولسهم خصمانك قوت ونفوذلری معلوم اولمغله ایشرنك آخره چوریلوب نفی طریقیله ماغوسهیه کوندریلهرك ینه تلف اولهجغم کوزیمك اوکنده کلوب ایکی صورتده دخی موت مقرر اولمغله و امثال مسبوقه دلالتیله فرنهٔ اغیارك خلاصهٔ مراملری دخی بو حالك حصولندن عبارت اولوب حالبوکه اوتوز سکز یاشنده دشمنلرینك تطییب وتفریحی ایچون بیهوده یره جان ویرمك دخی ایستنیلور شی اولمدیغی کبی حقیقت حالك عرض وبیانی ایچون حضور فیض نشور شاهانهلرینه رخصت مثول ایسه ممکن وقابل اولمامغله بو مطالعهلر دخی اسباب سابقه

علاوه اولنه‌رق وبالآخره دیار اجنبیه‌ده برمدت اقامتدن بشقه نفسمه چارۀ تخلیص بوله‌مدم وعهده‌سنده مأموریت وار ایکن فرار ایتدی دینلمامك ایچون مقدما قبریسده چکمش اولدیغم بلیاتی تعداد ایله براستعفانامه ترقیم ومقام صدارته تقدیم ایلدم .

اوروپایه عزیمتمی مشعرینه مقام‌صدارته بر مکتوب یازوب بعدالعزیمه تقدیم اولنمق اوزرنده بنده‌خانه‌لرینه براقدم بوطرفه کلدم ایشته اوروپایه کلیشم دخی بومجبوریته مستند ایدی لکن حالك حقیقتی بویله اسباب مجبره دخی شویله ایکن غزته‌ده‌کی اعلاننامۀ رسمیده اوروپایه عزیمتم کویا حقیقت حالی بلمیانلره کندیمی مغدور کوسترمك وحمیت جعلیه‌می آلت اجرای غرض ایتمك ایچون اولدیغی وبو حرکت مقدوحه‌یه مجازات اوله‌رق رتبه‌مك رفع ایدلدیکنی کوروب دولت علیه‌نك واوتوز ملیون نفوسك زمام حیات و مماتی اولانلرك جناب حقدن قورقمیوب تابومرتبه برافترای عانی ارتکاب ایتدکلرینه شاشدم‌قالدم وجانی قورتارمق هوسیله وطن وولی نعمتی واولاد وعیالنی ترك وفدایه مجبوراولمش بری ایچون رفع‌رتبه‌نك مدار تأثیر اولمیه‌جغی درکار اولوب شوقدرکه قوللری برکوشۀ غربتده کندی حالمده‌اختیار عزلتی تصمیم ایتدیکم حالده اغیارك بو افترالره تصدی ایتملری شمدی‌به‌قدر چکدیکم بلالرك جمله‌سندن آغر کلدکله‌وشو صره‌ده ذات شاهانه‌لرینك بوطرفه‌تشریف بیورملرینه کرك بوحرکتك

وتفرعاتنك بيان اسبابی و کرك ادارهٔ حاضره اصحابنك شمدی‌یه قدر دولت وملت حقنده وجوده کتوردکلری خدمتلری ایچنده بیلدیکم شیلردن برازینك غرض ونفسانیتدن عاری اوله‌رق حضور همایونلرینه عرض و ابرازیله هم تبریهٔ ذمت وهمده ایفای وظیفهٔ عبودیته اجتسار ایلدم .

جلوس همایون شهریاریلرندن شمدیکی وقتك آره‌سندن هنوزدرت بش سنه کچمش ایکن سبب ندرکه بو قدر تحولات ظهوره کلدی ذات شاهانه‌کز دکشمدیکز ادارهٔ سلطنت اسکی منوال اوزره کیدیور یکرمی بش سنه‌دن برو رأس حکومتده بولنان تجربه‌لو معلوماتلی ذاتلرینه مناصب عالیه‌ده بولنیورلر دائما عدالت و نظامات فرمانلری نشر اولنیور . لکن خلقده اولکی توجه واقبال کورلمیور ایشته بونك سببی شودرکه اهالی وتبعه ادارهٔ سابقه‌دن پك زیاده یانمش وبونالمش وهرسیئاتی پادشاه یاپمش زعمنده بولنملریله ابتدای جلوس همایونلرنده پادشاهك تبدیلیله اداره دخی تحول ایدر وجمله‌نك معلومی اولان فطانت و تجارب ملوکانه‌لری ایجابنجه اولکی اویغونسزلقلرك در حال دفع ورفعنه بذل اقدام بیوریلور و هرکسه مال وجانده امنیت کلور وضرورت مالیه قالقار عالم راحت ایدر وبونلرك جمله‌سی طرف شاهانه‌لرندن اجرا اولنور اعتقادنده بولندیلر بو اعتقادك منشأی دخی شودرکه :

برادر جنت مقرلری عصرنده و کلای دولتك بر نوع استقلالی اولمغله خطوب جسیمه‌یی بینلرنده بالمذاکره قرارلشدردقدن صکره بالاستیذان متعلق اوله‌جق ارادهٔ سنیه اوزرینه اقتضاسنی اجرا ایتدکلری حالده هر قنغی ایشك صوکنده برفنالق چیقسه انی پادشاهه عزو ایدرلرو کندیلرینی معصوم و صادق بیلدیررلر و تقریب ایله خلقك و اوروپانك نظرنده پادشاهی مجذوب ونا قابل و کندولرینی مستقیم ومدبر کوستررلرایدی. بوندن طولایی جمله خلق نظر امیدلرینی ذات شاهانه‌لرینه دیکوب ایکیوز سنه‌دن بری ترا کم‌ایدوب کلمش‌اولان فنالقلرك اوچ کون ایچنده دوزلمسنی ایستدیلر حالبوکه بوطلب مقرون حق و صواب دکل ایدی.

چاکرلری قطعیاً استحقاقم اولمدیغی حالده بر مدتلر خدمت خصوصیهٔ ملوکانه‌لرنده بولنمق شرفنه نائل اولدیغمدن افکار و اخلاق همایونلرینی پك یقیندن کوردم خلاصهٔ افکاریکز دولت علیه‌نك سعادت حالی و نتیجهٔ امالکز تبعه و زیر دستانك انتظام احوالیدر حتی بر کون بیورمش ایدیکز که:

« اهالی ایتامه، پادشاه وصی‌یه، خزینه، مال ایتامه بکزر یتیملرك انفاق و اکساسندن حفظ وتحفندن مسئول اولان وصیدر و کلا و مأمورین دخی پادشاهك زیر حکم

و تصرفنده اولدقلرندن آنلرك بيچمسز احوالندن پادشاه معذور اولەمز » .

بو سوزلری بالذات ذات ملوكانەلرندن ايشتديكم كوندن بری خاطرمدن چيقمز . هركس بيلوركه وقوع جلوس همايونلرنده احوال سلطنت پك مشوش ايدی . تدارك اسباب اصلاحيه‌يه چاليشديكمز ماليەنك تنظيم حالی و عسكر و دونمانك اصلاح و تزييدی ايچون اقدام بيورديكز . باخصوص ميداندەكی فناـ لقلرك جملەسی عصر سابق وكلاسنك اصول انحصاريه و قاعدهٔ استقلاليەلرندن نشأت ايتديكی جهتله يكی سلطنته يكی نظام و يكی نظامی اجرايه يكی آدملر ترتيبنی تصور واقتضاسنی اجرايه دخی تشبث بيورديكزلكن وكلای مشاراليهم بونجه سنەلردن بری رأس مصلحتده بولنوب بيك كره صيقشمش و بيك كره صيريلوب قورتلمش تلكی كبی حيلەده ماهر اولملريله بو ضميره واقف اولدقلرنده جان باشلرينه صيچرادی . اتيان حيلەيی ميدانه دوكوب هر نەيه تشبث بيوريلور ايسه اولنده صورت موافقت ارائەو ايچ يوزندن عدم حصولی ايچون پيشكاه عزيمتكزه سد سديدلر احاله ايله طبعكزده فتور كتورەرك ادارهٔ اموری كندی يدلرينه آلمق تدبيرينی دوشونديلر .

كاه بر طاقمی استعفا و كاه استغنایوزینی كوستردی. رفقاسی
ایسه آنك وجوب وجودینی بیك دلائل ایله اثبات ایتدیلر كه
دیكرلری تبدیل بیورلمق ایستنلدی . اوته كیلر صورت حقدن
كورینوب آنلر اولدقجه ایش كوریله‌میه‌جكنی میدانه قویدیلر.

صداقت و درایتندن امین اولدیغكز بعض بندكانكزی
یتیشدیرمك ایچون مأموریتلره نصب و تعیین بیوردیكز . آنلر
ایسه اولنده موافقت و آخرنده درلو تهمت و قباحت عزویله
سلب امنیت ایلدیلرو الحاصل كندی رأیلری منضم اولمیان هر قنغی
ایشه تشبث بیورلدی ایسه البته بر طرفدن وضع انكشت مدا-
خله ایده‌رك نهایتنده شر و مضرت كوستریلر .

ذات همایونلرینك بحق نفرت ایتدیككز هر كسك سوء
ظنی قزانمش و ارادهٔ مخصوصه‌لریله ایشدن چیقارلمش اشخاص
معلومه‌یی برر وسیله ایله ینه مأموریتلره یرلشدیردیلرو مجرب
شاهانه‌لری اولان بندكانكزدن هیچ برینی میدانه چیقمغه مسا-
عده كوسترمدیلر . عاقبت الامر بو زمینلر ایله یكی آدم
یتشدیرمكدن و بر امر خیره موفق اولمقدن طبع
همایونكزه یأس و فتور كتوردیلر ومصالح دولت وكلایه عائد
خدمتدر پادشاه بالذات مصالح ایله اشتغال ایدرمی ؟ خلق وملت

ایسه کافر نعمتدر آنلره هرنه ایولك ایتسه‌کز قناعت ایتمزلر سزك وجودیکز عالمه لازم اولدیغندن سز اکلنیکز ذوق وصفا ایله دمکذار اولیکز هیچ دوشونمیکز ایشلری بزه تحمیل ایدیکز تا که مسؤلیت ذات شاهانه‌کزه راجع اولمسون بزایسه خدمت ملوکانه‌کزده نفسمزی فدا ایدرز بو حالده حسنات ذات همایونلرینه سیئات بزه راجع اولور» دیدیلر واولوقت اوروپاده بعض حکومتلرك بو بولده‌کی اداره‌لرینك یالکز وکلایه عائد اولمیوب اونلردن بشقه بعض مجلسلر دخی اولدیغنی وبو مجلسلره بزده دخی فوق‌العاده لزوم بولندیغنی افندیمزه اکلاتمدیلر وسویلمکه بیله لزوم کورمیه‌رك زمام اداره‌یی ید انحصار واستقلاله آلدیلر وهر شیئی یاپدیلر لکن مسئولیت خصوصنده‌کی تعهدلرنده طورمدیلر چونکه مجلس وکلاده هر نه‌یه قرار ویریلورایسه ایستدکلری رنك وشیوه‌ده عرض و استیذان ومتعلق بیوریلان ارادهٔ سنیه اوزره اقتضاسنی اجرا ایتملریله یاپیلان شیدن ایلروده هرنه فنالق کلورسه ارادهٔ شاهانه‌لرینی اورته‌یه سوردیلر .

مثلا : مملکتینك مسئلهٔ اخیره‌سنده آلمانیادن قالقوب کندی کندینه کلمش ومملکتینك تحت حکومتنه غصباً اوطورمش بر آدمی دفع ایده‌میوب مجرد اوروپاجه ممدوحیت قزانمق

مطالعه‌سیله قبول وتصدیق ایتدیلر وذات شاهانه کزه« بوتدبیردن بشقه چاره بولنمیه‌جغنی تبلیغ » ایله استحصال موافقت ایلدیلر.

حالبوکه ملته قارشو بشقه لسان قوللانوب «پادشاه ایستدیکی اکر متانت کوسترسه ایدی بز ردی طرفنده ایدك» دیدیلر.

بوندن دها اول بلغراد واروشنده وقلاع متجاوره‌ده بولنان اهالیٔ اسلامیه صربستانك ارقه‌سنده برقلعهٔ امنیت ایکن صربلولری تأمین ومعناً روسیه دولتنی تلطیف ایچون جمله‌سنه هجرت تکلیف ایدلدی و هرکسك خانه‌سنده‌کی اشیا ثبت دفتر اولنوب برخلاله وارنجه‌یه قدر بدلاتی صرب امارتنه تضمین ایتدیریله‌جکی دولت علیه‌رسماً تعهد ایتمکله حین تخلیه‌ده کیمسه‌یه برشیء المغه مساعده کوسترلمدی یتمش طقوز سنه‌سنده بوسنه جهتنی تفتیش مأموریتنه عزیمت چاکرانه‌مده بومهاجرلردن بر چوق خانه‌لر کوردمکه هر برینك وطننده املاك وعقاری واحفاد احفادینی کچندیره‌جك مالی وار ایکن شمدی سوقاقلرده دیلنیورلر ایدی بوقدر بیك خانه اسلام نیچون ترك دیار ایتدیرلدی ؟ . . . حالبوکه بومسلمانلرك اباواجدادی اوقلعه‌لرك فتحنده جان وباش فدا ایتمشلر ومالك اولدقلری اراضی واملاکی مالیه و اوقاف خزینه‌لری مزایده‌لرنده قپاتمه و یاخود عطیه صورتیله‌اله کچورمیوب بلکه اول طوپراقلری قانلریله‌یوغوره‌رق

خدمتلرینه ودینلرینه مقابل المشلر ایدی ومادام که مطلقا مهاجرت
ایتدیریله جك ایدی اشیای منقوله نك كتورلمسنه دن مساعده
اولنمدی؟... چونكه اشیا كوتورلمه سی برمجبوریت تحتنده ایدی
حسب المقاوله تضمین قیمت ایچون صربلیلر نیچون اجبار
ایدلمدی ؟

بر مقتضای تعهد دولت علیه بو املاكك بدللرینی خزینه دن
اصحابنه تضمین ایدوب مؤخراً صربلودن الق ویاخود باغشلامق
موافق حقانیت دكلیدی !

غریبدر كه قلعه لرك اولوجهله اسلامدن تخلیه سندن صوكره
صربستانده و دولت علیه نك حقوقنی معلن اولمق اوزره قلاع
معلومه ده لزومی مقدار عساكر نظامیه بولندیرلمسی بین الدول
قرار بولمش ایكن .

مؤخراً بتكرار صربلوبك تأمینی لازم كلوب صربلولر
دولت علیه نك تبعهٔ صادقه سی اولمغله قلعه لرك محافظه سی آنلره
حواله اولنمق ودولتك حق متبوعیتنی اعلان ایچون قلعه لرده
صرب بایراغیله برابر عثمانلی سنجاغی دخی ركز ایدلمك زمینیله
قلعه لردن عساكر شاهانه نك اخراجنه رضا كوسترلدی وقلعه لر
هدم ایدلمدكدن فضله بالجمله مهمات وطوپلریله برلكده صربلولره

ویرلدی . . . بومسئله‌ده دخی وکلا حضراتی ملته قارشو قوللاندقلری لسانده :

« اکر پادشاه ثبات واصرار ایده ایدی ایش بویله اولمزدی » دیدیلر .

قره طاغده بش اون بیك چقال مقوله‌سی حیدودی تحت مطاوعته آلمق ایچون نیجه بیك عسکر ونیجه بیك کیسه‌لر تلف اولنوب عاقبت عساکرملوکانه‌لری نائل مظفریت اولمغله اشقیانك فیمابعد قرای متجاوره‌یه تسلطرینی منع ایچون « بلوق حاوز » نامیله حدود بوینه بر طاقم قله‌لر انشا ودرونه عساکر مستحفظه اقامه‌سنه قرار ویرلدی و نیجه همتلر واقچه‌لر صرفیله قله‌لرك بر طاقمی یاپیلوب قصوری دخی یاپیلمق اوزره ایکن قره طاغلیلرك باعث امنیتلری اولمق و یاخود روسیه واوستریا دولتلرینه خوش کورنمك ایچون جمله‌سی هدم ایدلدی .

اکر بونلرك یاپلمسنه لزوم‌وار ایسه‌صکره‌دن‌نیچون‌ییقلدی . . .

اکر ذاتاً دخی لزومسز ایسه یا نیچون بوقدر کیسه‌لر اتلاف اولندی ؟ . . . .

کچنلرده قره طاغدن ایکی نفر بوست قالپاقلی طاشچی خرواتی کلوب بعض قرالتی کوسترمکله وکلای مهام آشنا حضراتی بذل ماحصل درایتله‌تکالیف واقعه‌یی تعدیل وامارت ایچون وندیك کورفزینه برطریق آچیلمه‌سنه مساعده وبرده

بكلك واپور احسانيله قره طاغلويى جلب و استيمان ايلديلر وخلقه قارشو بو مساعداتك لزوم اعطاسنه :

« ذات شاهانه‌لرينك عدم متانت كزى » سبب كوستر ديلره

كچنلرده كريد وقعه‌سى ظهوره كلدى بونك اسباب وقوعى و تسكينى ايچون محلنجه اتخاذ اولنان تدابيرك جمله‌سى هر كسك معلومى اولوب بدايت وقعه‌ده فرانسه وانكلتره دولتلرى كريد ايشنك بر كون اول بتيريلوب اورته‌دن قالديرلمسى لزومنى بيان و اوزار ايسه عاقبتى وخيم اوله‌جغنى اخطار واصرار ايتدكلرى حالده كريدده‌ايش قالمديغنه دائر بياضه‌چكيلن محررات صورتلرى سفارتلره كوستريله‌رك تأمينه چاليشيليور ايدى.

ايش ايسه بو آنه‌قدر اوزاديغندن روسيه و يونان وامريقا دولتلرينك مطالب خفيه‌لرينه خدمت ايدلدى يعنى بونلره وسائط معلومه ايله اوروپانك افكار عموميه‌سنى دولت عليه عليهنده چويرمك ايچون لازم اولان ميدان ويرلمش ايدى بوندن ناشيدركه بلغرادك ترك وتخليه‌سى دول معظمه طرفندن نصيحت اولندى .

سلطنت سنيه ايسه كريد غائله‌سى وحدود يونانيه محافظه‌سى ايله مشغول اولمق ملابسه سيله صربستانجه بريكى غائله آچمقدن احتراز ايدوب نصيحت واقعه مقتضاسيله عامل ولكن بوندن اميد اولنان بر منفعت يرينه بيك مضرت حاصل اولدى .

ازجمله روسیه‌نك حرص وامیدی واوروپانك تعجبی بر قات دها آرتوب بوندن دولت علیه‌نك ضعف كلیسنی استدلال ایله كریدك یونانستانه الحاقی لزومنی نصیحته باشلادیلر مسئله‌نك سریعاً بیتمسنه مدار اولمق ایچون كریدلیلرك مطالبی اكلاشیلوب حقه مقرون اولانلرینه مساعده اولنمسی تدبیرینه تشبث ایدلدی.

بونك ایچون كریده بر مأمور مخصوص ایله فرمان عالی كوندرلدی واهالی‌یه وكیل انتخابی تكلیف اولندی لكن انتخاب ماده‌سنه افسادات خارجیه حائل اولوب انده‌ده مشكلات كوناكون ظهوره كلدی نهایتنده اسلام وخرستیاندن برطاقم آدملر وكیل صفتیله درسعادته كلدیلر بونلرك صورت وكالتلری ومرام ومقصدلری هنوز اكلاشیلمه‌دن تهوین مسئله‌یه سبب اولور زعمیله آیاغی توزیله همان حضور همایونه چیقاریلوب مظهر التفات ایدلدیلر ومؤخراً افاخم وكلای سلطنت سنیه‌دن مركب بر قومیسیون عقدیله اورایه جلب ایدیله‌رك رأیلری صورلمغه وشویله ایدلسه نصل اولور دینلمكه باشلادی.

بو آدملر ایسه آحاد ناسدن اوله‌رق مدت عمرلرنده بلكه كرید والیسنك حضورینه چیقمامش اولدقلری حالده بویله بر التفات واحترام فوق العاده‌یه نائل اولملری كندیلرینه شاشقینلق ویردی وبو معامله‌یی مأمور اولدقلری ایشك اغرلغنه وكندیلرینك

قيمت واهميتلرينه حمل ايله كنديلريني عادتا براجنبي دولت
مأموری شكلنده قويديلر ووكلای دولت ايله مكالمه‌لره
ومباحثه لره كيريشديلر .

غرائبدن بريده بودركه وكلای سلطنتك هربری كنديني
كتبخانهٔ علوم وحقايق اعتقاد ايدركن كريدك مقدار نفوسی
وثروتني بيلمكلرندن اوراده اهالينك بشده ايكيسی اسلام
واوچی خرستيان اولديغني واراضينك ثلثانی وايادئ اسلامده
بولنديغني واهالیٔ مسلمه‌نك غير مسلمه ذمتلرنده طقسان
مليون غروش قدر مطلوبلری اولديغني كريد وكيللرندن
اوكره‌نوب موقع شكر وافتخارده هركسه نقل ايلديلر والحاصل
دولت عليه‌نك وكريدك وكلاسی اون بش كره قونفرانسلر عقديله
چكيشه چكيشه پازارلق ايدرجه‌سنه مواد معلومه اوزرينه
قرارلر ويرديلر پروتوقوللر قلمه النديكی ومساعدات جديده
ايله كريد دخی حال امتيازه كيروب اهالينك مقصدلری حاصل
اولمغله مسئلهٔ نزاع اورته‌دن قالقار ويار واغياره قارشو سيفك
بتوره‌مديكی مسئله‌يی قلمله بتيروب عرض قابليت ومهارت
ايديلور ظن اولندی .

لكن هنوز قونفراس دوام ايدر وقرار ويريلان مواد
اساسيه‌نك شعبانی اوزرينه بحثلر جريان ايدركن اهالی وكيللری
دينيلان اشخاصك برطاقمی فرار ايله براقدقلری مكتوبلرده
كندولری اهالی طرفندن منتخب وكيل اولميوب حكومت

محلیه‌نك جبریله کلمش اولدقلرینی اعلان ایلدیلر بونك اوزرینه قونفرانسك زحمتلری هبایه وسفرایه ویریلان تأمینات رسمیه وملاقات شاهانه‌دن امید اولنان تأثیرات حسنه‌باد هوایه کیتدی وبو حالدن اعدای دولت ممنون وبندکان غیرت نشان وعموم ملت اسلام منکسر ودلخون اولدیلر .

ایشته بو تدابیرك جمله‌سی حرکاتنك کافه‌سی عین حکمت و اصابت نظریله کوریلن مجلس خاص وکلا قراری و متعلق بیوریلن ارادهٔ سنیهٔ شهریاریلری اوزرینه موقع ظهوره کلدی لکن کرید مسئله‌سنك باعث اولدیغی مضرت یالکز بوندن عبارت اولمیوب بونلرك جمله‌سنی قلمله تعداد ممکن اوله‌میه‌جغندن یالکز ایچلرندن باشلوجه برقاچنك ذکری کفایت ایدر کرید مسئله‌سنك تولید ایلدیکی مضرات لاتحصانك برنجیسی:

دولت علیه عسکری شجاعت ومتانت واطاعت خصوصلرنده اوروپاده‌کی معلم عساکرك برنجیسی اولمغله ضرب مثل ایکن اوروپا نظرنده بو امتیاز زائل و دوشمنلرك ایسه هیچ بر ایشه یرامدیغی ظاهر اولدی .

ایکنجیسی :

اوتوز بیك قدر عسکر ویتمش سکسان بیك نفوس سفالتله بیهوده تلف اولدی .

اوچنجیسی :

اوچیوز بیك كیسه‌دن زیاده نافله مصرف وقوعبولدی .

دردنجیسی :

دولت علیه‌نك اوروپاجه قدر واعتباری تنزل ایتدی .

بشنجیسی :

یونانیلر طمع و امیده دوشدیلر .

التنجیسی :

تبعهٔ غیرمسلمه تبدیل افكار ایلدی .

یدنجیسی :

ملت اسلامیه پك زیاده یأس وفتوره دوشدی .

برنجی مضرتكه عسكرك ودونمانك اوروپا نظرنده سقوط اعتباریدر .

بوندن انواع وخامتلر تولد ایدوب ازجمله كچن یتمش بر سنه‌سنده بونجه مال وجان فدا ایدرك دولت علیه‌نك تمامیت ملك واستقلالیتنی محافظه‌یه چالیشان انكلتره وفرانسه وایتالیا دولتلری قابینه‌لرنده بوكونكی كونده شرق مسئلهٔ مدهشه‌سی نهادهٔ مصطبعهٔ تذكر وعقلای اوروپا عواقب آتیه خلجانیله سرفروبردهٔ غیر و تفكردر .

بدیهیاتدركه مسئلهٔ زائله‌ده اوروپانك ابراز ایتدیكی معاونت مشتركه‌نك لزوم محافظه‌سندن منبعث اولمغله برابر دولت علیه‌نك قوهٔ حیاتیه‌سنده‌كی امید وامنیت دخی كندیلرینك شوتشبث و

حرکتلرینه مدار کلی اولمش و فی الحقیقه او محاربه‌ده سلطنت سنیه اوچیوز بیکدن متجاوز عساکر وبی حد وحساب مهمات وذخایر تدارك وابراز ایتمکله اثبات کمال اقتدار ایلمشدی شمدی ایسه اللی بیك عسکرله کرید حادثه‌سی کبی برکوچك شیئك عهده‌سندن کله‌مامسی عجزدن بشقه برمعنایه حمل ایدیله‌میوب اولکی حسن اعتقاد بالکلیه زائل اولدی حتی شاید روسیه دولتیله تکرار برحرب آچیلورده محاربه‌نك ثقلتی بتون کندولرینه قالور خوفیله هم دولت علیه‌یه وهمده اوروپا موازنه‌سنه عین مضرت اولدیغنی بیلدکلری حالده روسیه پولتیقه‌سنه مماشات ایله کریدك یونانستانه ترکی تکلیفنه قدر کتدیلر .

ثانیاً : روسیه‌لو فرصت بولدقجه حکومت عثمانیه‌ده بولنان مذهبداشلرینه عرض حمایتله دولت متبوعه‌لرندن صوغوتمق و اوروپایه قارشو دولت عثمانیه بیتمشدر . شرق مسئله‌سی حل اولنمدقجه اوروپا راحت ایده‌مز لساننی قوللانمقده اولدیغی حالده شمدی کوستریلان اثر ضعف تمامیله بو پولتیقه‌نك ترویجی ایچون روسیه‌لو النده بر کوزل آلت استدلال اولدی .

ثالثاً : بوغائله بلغراد وتوابعی قلاعنك صربلولیه ترکی ایچون وسیلهٔ مخصوصه اولدی و بونکله روسیه‌نك سنه‌لرجه حرب ایدرك استحصال ایده‌میه‌جکی بر چوق منافع معنویه بر سوزله حصوله کلدی .

مثلا بو جمیله یه کندی وسیله اولمغله صربستانی کندینه منتدار وهر یرده خرستیان تبعه‌یی درلو درلو امیدلره دوشوروب باعث اختلال افکار اولدی .

بلغارستانده‌کی جاسوسلری وسائطی ایله « کریدك عثمانلیلره طیانمسی مجرد روسیه دولتنك حمایت معنویه‌سندن ایلرو کلمشدر . سز دخی کریده تقلید حرکت ایدرسه‌کز انك کبی مظهر حمایت اولورسکز خصوصاً قومیت یعنی اسلاولق حیثیتیله بلغارلر روملردن زیاده روسیه‌یه سوکیلی در » یوللو مواعیدایله حالا بلغارلری بر طرفدن تهییج ایتمکده وال التندن ایتدیکی مواعید ایله کرید اشقیاسی حالا طیانمقده ویونان پالیقارلری یانیه وترحاله ویکیشهر حدودنده کونا کون خباثت ایتمکده‌در . . . . وهلم جرا . . . .

یکنجی مضرت که :

اوتوز بیك قدر عسکر ویتمش سکسان بیك نفوسك سفالتله تلف اولمسیدر .

بونك مقدار صحیحنده جزم اولنه‌مز ایسه‌ده بهر هفته سفینه‌لر طولیسی خسته‌لرك سلیمیه قشله‌سی خسته‌خانه‌سنه وسائر مواقعه کوتیریلوب دوکلسنه وکریدده اتخاذ اولنان خسته‌خانه‌لر طولدقجه صکره محلات ایچنده استیجار اولنان خان وخانه‌لرك خسته‌خانه یاپلسنه وکریدده بالذات عسکری طبابتنده بولنان بعض ارباب وقوفك

بیاننه نظراً کرید و سلیمیه وترسانه خسته‌خانه‌لرنده وکمیلرده
وسوقاقلرده تلف اولان عسکرك عددی اوتوز بیکدن نقصان
اولمیوب باشی بوزوق عسکرندن و کریدك یرلو مسلمانلرندن
محاربه‌لرده و کرك سفالت وضرورت ایچنده هلاك اولانلرك
یکونی دخی تقریباً یکرمی بشبیك نفوسه وارمش و دهشت
اختلال ایله وطنلرندن آیریلوب خانیه‌وقندیه کبی مرکزلرده جمع
ایدیلن عجزهٔ اهالیٔ اسلامیه‌دن آجلق ، چپلاقلق ، وذل
ومسکنت ایله سوقاق اره‌لرنده ومحلات ویرانه‌لرنده جان ویرن
قادین چوجوق چولق اختیارلرك مقداری ایسه تخمیناً اللی
آلتمش بیك اره‌لرنده بولنمش و شایان تعجبدرکه محارباتده
شهیداولان عساکرك مجموعی انجق بیك نفره بالغ اوله‌بیلمشدر.
ایمدی بو یولده بیهوده تلف اولان یتمش سکسان بیك
نفوس اسلامیه‌نك کرك صلبندن کله‌جك اولادك منافعندن وکرك
انلرك ثمرهٔ سعیلری اوله‌رق ویرکو اعشار و رسومات سائره
کبی تمتعاتدن خزینهٔ بیت‌المالك محروم قلمه‌سی و نیجه بیك
قادینلرك طول و نیجه بیك چوجقلرك یتیم و نیجه بیك
خانه‌لرك تهی قالمسیله زراعت و صناعت و تجارتجه و قوعه‌کلن
ضایعات مطالعه وحساب ایدیله‌جك اولور ایسه تلفاتك یکوننه
ارقام عقول کفایت ایتمز ...

اوچنجی مضرتی که :

اوچیوز بیك کیسه‌دن زیاده بیهوده مصرف وقوعیدر .
بونك صورت صرفی اداره‌ٔ متحده النده اولماغه‌ا کرچه مقدار
صحیحی بیلنه‌مز ایسه‌ده کریده مأمور اولان یکرمی بشدن زیاده
سفن شاهانه‌نك کمور صرفیاتی وبوقدر حرکات عسکریه‌ده
تدارك ونقل مهمات ونفرات و جلب عساکر و تهیهٔ لوازم
و معاش مأمورین و خرجراهلر و محتاجین اهالی‌یه اعطا
اولنان تعیینات و بدلات و تفرعات حساب اولنسه البته
اوچیوز بیك کیسه‌دن آشاغی دوشمیه‌جکنه عقل حکم ایدر .
خزینهٔ مالیه‌نك سنین سابقهٔ فضله مصارفاتندن سکز یوز
یتمش طقوز بیك کیسه قدر صرف آچیغی وار ایکن بوبار کران
دخی اوزرینه یوکلنوب معاملات خزینه‌یی مختل ایلدی .
بورج قارشولغنه باغلانمش اولان واردات باقیه‌یسه ذاتاً مصارف
دائمه‌یه تقابل ایده‌میوب شرائط فاحشه ایله غلطه صرافلرندن ایدیلان
کوچك استقراضلر وغبن مفرط ایله اولنان مبایعات ایله اداره
اولنمقده وعسکرك تحصیصاتی ومأمورین معاشلری سکز اون آی
تداخلده قالمقده ایکن کرید مسئله‌سی ظهورندن بری الهٔ کچن
اوفق تفك حاصلات دخی اورانك آچدیغی کدکه یماغقده
و مخصصات سائره ویریله‌مامکده اولدیغندن خالقك اضطرابی
پر ایکن اون اولدی وفریاد شکایت عیوقه چیقدی .

دردنجی مضرت :

دولتك قدر واعتباری تنزل ایتمسیدرکه مضرات سائره‌نك جمله‌سنده دخلی واردر بومضرت کلیت اعتباریله ایکی‌یه منقسم اولوب بریسی اعتبار خارجی‌یه تطرق ایدن خالل وعارضه‌در نه تعجب اولنه‌جق شیدرکه بوندن اون سنه اول پارس قونفرانسنده دولت عثمانیه‌نك تمامیٔ ملك واستقلالنی اوروپا موازنه‌سنك بقاسنه معدل اعتقاد ایدن وقره طاغك استاتوقو حالندن قالمسی ایچون دولت علیه مرخصی اولان عالی پاشانك میدانه قویدیغی رأیی تقبیح ایدن دول ضامنه کچن کون بلغرادك تخلیه‌سنی تکلیف واستحصال ایلدیلر بو کونده کریدك ترکنی نصیحت ایدیورلر وخرستیان تبعه‌نك حقوق تابعیت دائره‌سندن ایلروده برحق امتیازه مظهریتنی واجنبیلره تصرف املاك حقوقنك اعطاسنی استیورلر حالبوکه بویله برتکلیف شمدی‌یه قدر یونان وپورتکیز وایران دولتلرینه بیله وقوعبولمدی .

بو اره‌لقده اومانلر ومعدنلر کبی صاغلام قارشولقلر کوسترلمك واللی بش بونده الق ویوزده ایکی‌ده قومیسیون ویرمك وفائض یوزده التی اولمق کبی شرائط طامعه ایله براستقراض یاپلمش دولتجه ارزو اولندیغی واوروپایه کوندریلن مخصوص مأمورلر قپو قپو طولاشدقلری حالده نه انکلتره‌ده نه‌ده فرانسه‌ده ایشه کیریشور برناموسلی بانکر بولنه‌مدی دیکری اعتبار داخلنده کوریلن

تدنیدر عثمانلی ارەسندە پادشاه پیغمبر وکیلی اعتقاد اولندیغندن بش وقت نماز عقیبندە پادشاهك موفقیتنە دعا هر مسلمانە فرض بیلنورکن شمدی قهوەخانەلردە وپازار قایقلرندە وواپورلردە ادارۂ دولت علیەیە علناً تفوهات اولنمقدەدر .

بشنجی حضرت کە :

یونانیلرك طمع وامیدە دوشملریدر .

روسیە پولتیقەسنە الك زیادە خدمت ایدن بودر سلطنت سنیەنك قوۂ عسکریەجە کوستردیکی ضعف ومسکنت وکرك مالیەجە میدانەکلن احتیاج و ضرورت یونانیلرە مدار جرأت اولوب بریاندن اوروپانك هر طرفندە بولنان تجارت یونانیە واسطەسیلە غزتەلرە انواع اکاذیب و مفتریات درج و نشر ایتدیرەرك اوروپالیلرك تحویل افکارینە همت وبرطرفدن دخی عسکر ونقود ومهمات ایلە اللرندن کلان اعانەیی کرید اشقیاسنە یتیشدیروب فسادك بوزمانە قدر استبدادینە معاونت ایلدیلر وبریاندن بك اوغلندە جمعیتلر ترتیب ایلە دولت عثمانیەنك وقتی تمام اولدی روم ایلی قطعەسندن فك خیمۂ اقامتلە اناطولی یە طرد اولنەجق و یونانیلرك پای تخت قدیمی اولان دارالسلطنة قسطنطینیە یونان قرالنە ویریلەجك و ایاصوفیە جامعی کلیسا ایدیلەجك یوللو استانبولدە نشر خرافات وروم کلیسالرندە علناً کرید اشقیاسنك مظفریتنە دعا ومناجات ایلە جهلای ملتك

عروق تعصبنی تحریکدن خالی اولمدیلر غرائبدندرکه ! بونلرك اولوجهله متجاسر اولدقلری اعلاناته طرف حکومتدن نظر بیقیدی ایله منعنه تنزل بیورلمامسی منشریات واقعه‌یه بر نوع صداقت ویردی .

التنجی مضرت که:

تبعهٔ غیرمسلمه‌نك تبدیل افکار ایلمسیدر .

زیاده‌سیله شایان دقتدر چونکه روملردن برطاقم جاهللرك تحریکات خارجیه‌یه قولاق طوتوب تبدیل اطوار ایلمسی ودول جنبیه‌نك خرستیان تبعه حقنده امتیازات جدیده طلبنه قالقشمسی ودولتك ادارهٔ عمومیه‌سی صورت انتظامده جریان ایتمیه‌رك هر ییل بر وقعه وهر وقعه‌ده بیك داهیه چیقمسی ملل تابعهٔ سائره‌نك دخی تشویش افکارینه باعث اولوب مادامکه شمدی‌یه قدر سایهٔ رأفتنده مستظل اولدیغمز سلطنت سنیه‌نك ضعفی بومرتبه‌یه وارمشدر بوندن صکره بقاسی ممکن اولنه‌مز دیه‌رك انك مخلفاتنی یغمایه حاضر بولنمق ایچون کسب معارف وثروت ایتمکه انهماك ایتدیلر وتبعهٔ اسلامیه‌نك ترقیات علمیه‌سی معارف نظارتنك اداره‌سی سایه‌سنده کوندن کونه تنزل ایتدیکی نسبتده انلر ایلرویه کیتدیلر .

یدنجی مضرت که !

ملت اسلامیه‌نك یأس و فتوره دوشمسیدر الك زیاده

قورقیله‌جق مهلکه بودر زیرا یکرمی ملیون نفوسك مأیوسیتی
کوزل نتیجه کتورمز دولت علیه‌نك بومثللو حرکات ضعیفانه‌
سی خصوصیله قره‌طاغ وممکتین وصرب مسئله‌لرنده که اعصار
سالفه‌ده بونلرك قزانمسی ایچون جان و باش فدا ایدن غازیلر بوملتك
اجدادیدر شو ایستنلمیان تنایج وخیمه‌نك ظهوری وملل عیسویه‌نك
تحویل افکار وتبدیل اطواراپله دائرۀ مساواتدن فضله امتیاز
وتفوق کوسترمسی وصیت وصداسی کنکرۀ آسمانه پیوسته اولان
اصلاحات و لوله‌سنك خلاصه‌سی ملل غیر مسلمه‌نك حصول
سعادتندن‌ده عبارت قالوب ملت اسلامیه‌نك حالی قاله النمامسی
وحکومتك اجرآت ظالمانه‌سنده خرستیان تبعه ملت مجلسلری
وپطریقخانه‌لری توسط و حمایتیله اهون قورتیلوب ملت
اسلامیه‌نك ایسه حکومتدن بشقه حامیلری اولمامغله دائما ازیله‌رك
کیمسه‌نك نظر مرحمتنه مظهر اولمامسی و شریعت احمدیه ایله
تمسکك نامی تعصب اولوب شرعك قوتنه ضعف کلمسی وحقوقك
وعرض وناموسك محافظه‌سنده حکومتك عجز کوسترمسی اهالیٔ
اسلامیه‌یی اول مرتبه یأس و فتوره دوشورمشدرکه شمدی
آنلرده کوزلرینی آچوب و ایچنده بولندقلری حال سفالتی
کوروب فریاد و فغانه باشلامشلردر .

ایمدی یالکز برکرید مسئله‌سنك تولیداینه‌دیکی شوقدر سیئاتك
سبب و منشأی آرالدقده بر قاچ ذات حکمت سماتك سوء

تدبیرینه ودیگر بر قاچ اولیای امورك آنلره مماشات و موافقت ایتملرینه طایانوب بووجهله التیوز سنه‌لك بردولتك ناموسی و حیثیتی برباد اولدی . . . . . .

بوکا انسان اولان نصل صبر وتحمل ایده‌بیلور !

پادشاهم !

اشته دولت علیه‌نك الیوم بولندیغی ضعف حال اقتضای طبیعی ایله اولمیوب بویله کرید مسئله‌سی کبی غوائلك ظهورنده شفابخش تدبیر اولمق ادعاسنده بولنان وکلای رأی ارانك کیمسه‌یه دانشمقسزین موقع اجرایه کتوردکاری تدابیر سقیمه‌نك نتایج اثاریدر بوذاتلرکه یکرمی بش سنه‌دن بری امور دولت ایچنده بولندیغمزدن تجربه حاصل ایتمشزدر و بزم یریمزی طوته‌جق یوقدر دیو بقای اقبالاریله کوناکون سببلر کوستررلر شومدت ظرفنده ملك و ملت حقنده نه‌یولده خدمتلره موفق اولدقلری حال‌سابق ایله لاحقی قیاسدن مستبان اولور .

بوذاتلرك اثر تدبیریدرکه !

رشید پاشانك وفاتنه قدر دولت علیه اوروپا دولتلرینك برنجی صره‌سنده صایلورکن شواون سنه ظرفنده اعتبارینه نقصان کلوب ایکنجی صره‌یه تنزل ایلدی .

بوذاتلرك اثر تدبیریدرکه !

مملکتین براجنبی پرنسنه تختکاه اولدی .

بوذاتلرك اثر تدبيريدر كه !

قره‌طاغ شكل استقلاله كيردى و اولكيندن زياده وسعت وقوت بولدى بواوغورده بذل اولنان جان ومال هبايه كيتدى.

بوذاتلرك اثر تدبيريدر كه !

صربلو برسوزله التى قلعه‌يه و بونجه طوب مهمان ايله مهاجرين اسلاميه‌نك بيوت و املاك و عقارينه مالك اولدى .

بوذاتلرك اثر تدبيريدر كه !

سوريه مسئله‌سنده مداخلات اجنبيه‌يه ميدان بر اغيلوب شام ولايتى صاتلسه بدلنى كتوره‌ميه‌جك قدر تضمينات ويرلدى و اراده نه يغمالر اولندى . . . . لكن بالفراد مهاجرلرينك رسماً موعود اولان تضميناتى ويرلمدى.

ينه بوذاتلرك اثر تدبير مكاردانيلريدر كه !

مقدمهٔ مساوات اولمق اوزره جبل لبنانه خرستياندن والى نصب اولندى لكن حالا جبلك آسايشى اعاده اولنه‌مدى .

ينه مشارالبهمك اثر درايتلريدر كه !

مسئلهٔ صربيه‌نك وقوعنه سبب اولان روسيه تكاليفنك همان جمله‌سى مؤخراً نشر اولنان فرمان عالى ايله قبول اولندى يالكز تلف اولان جان ومال عبث يره كتيدى .

ينه مشار اليهمك اثر تجربه‌لريدر كه !

كريد اهاليسنك اول امرده ميدانه قويدقلرى مستدعياته

نظر حقارتله باقه‌رق غائله‌نك چیقمسنه و چیقدقدن صکره یالانله اداره ایدرز ظنیله ایشك بو برسه‌یه کلمسنه سبب اولدیلر .

ینه مشار الیهمك اثر فطانتلریدر که علی العموم اهالی مضیق اضطراب ایچنده فریاد و فغاندن ایتمکده اولدقلری صره‌ده استانبولده برطاقم ادملرك بالاتفاق ادارهٔ حاضره‌نك تبدیلی اسبابنه تشبث ایده‌جکلری خبرالندقده بونلر کویا ذات همایونلرینه سوء قصد نیت فاسده‌سنده اولدقلرینی اشاعه ایله اله کچوره‌بیلدکلرینی حبس و غرضلری اولان کیمسه‌لری دخی برلکده اتهام ایچون انلرك دخی داخل اولدقلرینی سویلتمکه جبر ایله کونا کون اشکنجه‌لردن صکره هر برینی بر دیاره نفی ایدوب خانه‌لرینی ویران و چوجق چولقلرینی پریشان ایتدیلر حالبوکه اهالینك شکایتی کندیلرینك سوء اداره‌لرندن اولدیغنی و آجلق دینیلان شی حبس و نفی ایله زائل اولمیه‌جغنی بیلمز و یاخود بیلدیلر ایسه‌ده برمدت دها مسند اقبالده دوام ایچون عاقبتی ملاحظه ایتمیه‌رك بومضرتلی یولی طوتدیلر .

بو ذاتلرك کمال فطانت و حسن خدمتلرندندر که !

دولت علیه ایچون استقراض ایله یشامقدن غیری نجات و حیات قابل دکلدر قاعده‌سنی اساس حرکت اتخاذ ایدوب استقراضی استقراض ایله اوده‌مك و اولکی چقوری طولدیرمق ایچون یکیدن دها بیوك بر چقور آچمق پولتیقه‌سیله معاملات

مالیه بو کون اولقدر مشوشدرکه خزینهٔ جلیله هرسنه وارداتنك نصفنی وبلکه ثلثانی آیروب فائض ورأس المالاره ویرمك وبونکده همان یاریسنی ممالك اجنبیه یه کوندرمك مجبوریتنده بولینور حالبوکه سوء اداره حسبیله مملك خراب و اهالی پریشان حال اولمغله بقیهٔ و ارداتك برثلثی دخی بهرسنه بقایاده قالدیغندن سنه‌ده دولتك النه انجق بربچق ملیون کیسه‌قدر اقچه‌کچر بومقدار شیله بوقدر عسکرك و مأمورین ومتقاعدینك معاش ومخصصاتی و مصارف عسکریه وضابطهٔ بلدیه‌ایله دوائرك مقنن وفوق العاده مصرفلری وبالخاصه وکلا حضراتنك معاش وتعییناتدن فضله اوله‌رق محتاج اولدقلری عطایای سنیه وملتزم واجنبیلر تضميناتی تسویه وایفا اولنمق قابل اولمامغله عسکرك مخصصاتی اون‌بش یکرمی ومأمورین سائره معاشلری سکز اون آیلق تداخلنده ایلیشوب جمله ناس ظلام حیرت و ضرورت ایچنـده قالدیلر . نفرات عسکریه بعض موقعلرده معتـاد اوزرنده البسه بوله‌میوب قیشلرده قار یاغارایکن بیاض پانطلون ایله نوبت محلنده طوکمقده وچوق کره آچ وچیپلاق قالمقده اولدقلرندن ایچلرندن ایزلو کیزلو آوج آچوب وخرسزلق یان کسیجلك ایدنلر بولنور اهل وعیال صاحبی اولان مأمورین وخدمهٔ دولت ایچون معاشسز کچنمك ممکن اوله‌میوب نیجه ناموسی اولان آدملر کندیلرینه یاقشمیه جق حرکتلرده بولنمغه مجبور اولدیلر اردو موقعلرنده

ومحاربه‌لرده بولنان ضابطان عسکریه‌نك استانبولده‌کی خانه‌لرینه
حواله ایتدکاری بشر اون غروش معاشلر و یاپدیرلقده اولان
میری ابنیه تخصیصاتی وقت وزمانیله ویریله‌مدیکندن نظامیه و
ترسانه خزینه‌لرنده قادین چولق چوجق ارغاد ر نجیر عمله
عربه‌بسندن کچلمز وبرطاقم طول وکیمسه‌سز قادینلرك لاجل
التعیش پاره‌صایوب الدقلری سهملرك وخزینه‌نك استدانه‌ایلدیکی
اموال ایتامك فائضلری وبشر اون غروش عجزه وفقرا معا-
شلری آی باشلرنده ویریله‌مامکله مالیه خزینه‌سی حوالیسنده
کل‌یوم بر قاچ بیك عجزهٔ نسوان وصبیان وفقرا تجمعله چیقر-
یشورلر ومالیه ناظرینك یوزینه قارشو اغزلرینه کلن کفر و
دشنامی سویلرلر وکمال ازدحامدن قول قیریلور کوز چیقار
کبه‌خاتونلر چوجق دوشورر ومالیه ناظرینك‌اوطه‌سی عسکرله
محافظه ایدیلور وجانی یانوب زیاده‌جه شماطه ایدن قادینلر امام
اولرینه و ارکك باب ضبطیه محبسنه کوندریلور و اکثریا مالیه
ناظری کیزلی مردیواندن اینوب آرد قپودن عربه‌سنه بینر و
صاووشـور .

تحفی شوراسیدرکه! بومعاشلرك فائضلرك جمله‌سی طوپلانسه
آیده اوچ بیك کیسه‌یه وارمز انجق بو تضییقات عجزه وبیوا-
یکان حقنده جاری اولوب وکلای فخام حضراتی و انلرك
منسوبات ومتعلقاتی معاشلرینی و اسهام فائضلرینی کونی کونته

ویوزلك آلتون یوز غروشه نقداً آلور وماليه ناظرینك اوغلی مهرداری وبرادرلری کبی دائره‌سی خلقنك هربری آیری آیری بانقه‌ز آچوب یوزده یکرمی و یکرمی‌بش نقصانه قیردقلری معاشلر وسرکیلر بدلاتنی تماماً استحصاله موفق اولورلر .

ینه مشار الیهمك اثر تدبیرلریدر که !

یتمش سکز سنه قدر مالیه خزینه‌سنك رخنهٔ موازنه‌سی قوائم نقدیه اوراقیله حشو واملا ایدلمك قاعده‌سی ملتزم اولوب کاه اسهام عادیه وممتازه وکاه اون سنه‌لك وسرکی ناماریله کونا کون کاغدلر ایله سوق و بازار کاغد فابریقه‌سی نمونه خانه‌سنه مشابه اولمشدی وهر طاقم کاغد چیقارلدقده چونکه بونلرك مدارامنیت اوله‌جق برکونه قارشولقلری اولمامغله یوزده اوتوز، قرق ، اللی ، نقصانه طوتدیریله‌بیلان فیئاتلرله الاجقلیلره وفوق‌العاده مصرفلره وبر طاقمیده اواره‌لق شوخدمته موفق اولان وکلا حضراتنه اعطا واحسان اولنه‌رق آز وقتده ینه دیکر برنوع کاغده احتیاج کورینه‌وردی اما بونلرك اره‌سنده امکان وفرصت دوشدکجه بربهانه ایله اوروپا وغلطه صرافلر-ندن استقراض ایدلمکدن‌ده کیرو طورلمدی بوسبلرله معاملات اخذ واعطایه اولقدر کسل ومالیه‌نك اعتبارینه بردرجه خلل کلدیکه یتمش سکز اوائلنده یوزلك آلتون قائمه‌ایله یوزسکسان غروشه قدر چیقدی ذات حضرت ملوکانه‌لری بو صورتدن

تأثر و عباداللهك حالنه ترحم بیوروب قوائم نقدیه‌نك
تداولدن النمسی ایچون بر تدبیر بولنمسنی قطعیاً امروفرمان
بیورملریله وکلا حضراتی سکز یوز بیك لیرالق بر
موقت استقراض عقدی و اسهام جدیده نامیله بر ورقه طبعی
ویوزده قرقی نقد والتمشی سهم اعطاسی ایله اوراق متداوله‌نك
رفعنه تشبث ایتدیلر حالبوکه تداول ایدن اوراقك فائضی یوق
ایکن ایدیلان استقراضك واسهام جدیده‌نك فائضیله وتفرعاتیله
خزینه‌یه آروجه برمصرف آچیلمش اولدی واورانك رفعندن
امید اولنان فائده فائض جدید ایله محو اولدی مؤخراً بو
تدبیرك دخی حصول مقصده عدم کفایتی کوریلوب و بونکله
برابر بریکی قائمه چیقارلمقده و یاخود کلیتلو جه بر اوروپا
استقراضی یاپلمقده اولان صعوبت تحقق ایدوب هم اسامیٔ
متنوعه التنده اولان دیون غیر منتظمه طوپلی کورنمك همده
فائضلر بردوزی‌یه اولمق وفائض یوکسك طوتیله‌رق بوتقریب
ایله اوروپا سرمایه‌دارانك اغزی قپادلمق ملاحظاتی اوزرینه
قرق‌ملیون لیرالق بردفتر کبیر آچیلدی ودیون متفرقه اوراقنك
برطاقمی طوپلانوب اسهام عمومیه و قونسولیده نامیله باصیلان
قائمه‌یه تبدیل ومتفرق فائضلر یوزده‌بش اوزرینه تقرراولندی
انجق اشبو قرق‌ملیون لیرا نه حساب و اعتبار ایله درج دفتر
ایدلمش وبو ورقه ایله دیون متفرقه‌نك جمله‌سی ویرلدی می ؟

احتياط ناميله فضله باصيلان و برمدت استقراض رهنى اولەرق الدناله طولاشان واول آثناده پارس سفيرى بولنان صفوت پاشـا ايله بابعالينك امين ومعتمدى ابرو افندى حضراتنك پاى همتلرينه طولاشان درت مليون ليرالق قونسوليده نره‌يه كيتدى ؟ « قونورسيون » نامى ويريلان اشبو تسويهٔ ديون معامله‌سنك اجراسنده همدست تعاون اولان «مرنون» و «دلنغ» كبى بانكرلر وبو امراهمى انلره توديع ايدنلر نه مقدار حصه وتمتع و قوميسيون آلديلر ؟ ايشته بورالرى هپ قرا كاقده ايدى وقالدى فقط خزينه بر يكونده قرق مليون ليرا بورجك التنه كيردى والحاصل اثناى جلوس همايونلرنده اداره‌نك هر درلو سفاهت وتلافيله برابر خزينهٔ ماليه‌سنوى درتيوز بيك كيسه قدر فائضلى بورج التنده ايكن اوزماندن بوسنه مارتنه كلنجه التى ييل ظرفنده ذوات مشاراليهمك حسن تدبير و همتلرى اثرى اوله‌رق خزينهٔ جليله اليوم سنه‌ده برمليون بش يوزبيك كيسه قدر فائض ويرمك حالنه كلمشدر شوالتى سنه‌ظرفنده بورجلرك بوقدر تزايد ايديشندن واداره‌نك كيديشندن قياس اولنورسه سنه‌بسنه بورجلر شطرنج حسـابيله آرته‌رق كله‌جك التى سنه ظرفـده اولقـدر استقراضلر ياپيله‌جقدر كه :

« دولتك كافهٔ وارداتى بورج فائضى قارشولغنه ويريلوب مصارفات دولت بوسبتون آچيقده قاله‌جقدر »

وكلای حاضره نك يكرمی بش يلدن بری ملك وملته ايتمش اولدقلری حسن خدمات جمله سندن بر طاقمی دخی طشره ممالك واهاليسنك حالرندن استدلال اولنور بوذاتلرك نظرنده طشره مأموريتلری نفی و اجلا ياخود مالكانه و عطايا حكمنده اولمغله بر كيمسه يه كوجنوبده ناز كانه جزا ايتمك ايستلدكده والی ومتصرف وقائمقام صفتيله طشره يه كونديرلور ودائره لری اتباعه و منسوباتندن بريسی چراغ ايدلمك مراداولندقده قائمقام ومدير نصب ايديلور وملكك اداره سی ايچون لازم اولان اوصاف واهليت اصلا ارانمز بومقوله مأمورك كوره جكی ايش ايسه خود بخود اولوب كيتديكی محللر دره بكلريله بالاتفاق عجزهٔ اهالی يی صويمقدن عبارتدر.

معلوم شاهانه لری اولمق كركدر كه ادره بكلكی، يكيچريلك محصل، مسلمك، اصول ظالمانه سنی تنظيمات خيريه اكرچه لطفاً الغا ايتمش ايسه ده معلوم شاهانه لری اولمق كركدر كه طشره لرك هر برنده در بكلری اليوم موجود اولوب فقط اسملری بشقه در بونلر ايكی صنف اولوب بر طاقمی قونسلوسلر وديكری اعضای مجلس، معتبران، وجوه بلده دينلان ارباب نفوذ وثروتدر.

برمملكتده والی ومتصرف وقائمقام بولنان كيمسه لر بالفرض اهليت صحيحه واستقامت ومعدلت مطلوبه اصحابندن اولسه بيله

بودره بکلرندن مملکتی قوتارمق اقتدارنده بولنه‌میوب اکر دوام مأموریتدن مأیوس اولمامش ایسه لامحاله انلرله خوش کچنمکه مجبور اولور زیرا برقونسلوسک حقلی حقسز سفارتنه یازدیغی برورقهٔ شکایت ویاخود متنفذان بلده‌دن برقاچنک اتفاقیله بش اون مهرلی یاپیلان برمحضر باب عالیجه مأمورک وجوبی عزلنه کفایت ایدر برطرفدن باب عالی مأمورین ملکیه‌یه یازدیغی اوامرده چینسز بینسز حسن اداره واثبات لازمهٔ درایتمندی ایتمك واهالی ایله خوش کچنمك وهر نصل اولورسه اولسون تحصیلاته اقدام کوسترمك و صایاسنی تأکید ایتمکله مأموریتده طورمق استیان بر مأمور ناچار بو دره بکلریله حسن آمیزش بولنه دوکیلور شوقدرکه هم بونلرله حسن آمیزش همده التزام قاعدهٔ رعیت پروری ومعدلت بر یرده اجتماع ایده‌مدیکندن چاره‌سز مملکتك اصلاح حالی برطرف ایدیلوب دره بکلرینك منافعنه معاونت ایدیلور.

قونسلوسلرك اکثریسی یرلی وتجارت وزراعت وفائضجیلك ایله پاره قزانمغه وهرحقسز ایشلرینی بر سوزله حکومت محلیه‌یه کوردرمکه آلشمش اولدقلری کبی متنفذان بلده دخی مملکتی طرف طرف بینلرنده تقسیم ایله هربری برقطعه‌نك بالاستقلال حکمداری حکمنده اولدیغندن بونلرك کوجنمامری معتادلری اولان مظالمه معاونته ومظالمه معاونت عجزهٔ اهالینك خرابنه باعث

اولور بین الوکلا معتاد اولان سوزلردن بریدرکه: دول سائره تبعه‌سنك متحمل اولدقلری تکالیفه نسبتله بزم اهالینك دولته ویردکلری معینات پك جزئی اولمغله تشکر ایلملری اقتضا ایدر. فی الحقیقه اکر بزم اهالی یالکز دولته ویردکلری شی ایله قورتیلسه‌لر بوسوز پك طوغری اولوردی حالبوکه ایش بویله اولمیوب اکرچه دول سائره تبعه‌سی دولتلرینه زیاده‌جه ویرکو ورسومات ویررلرسه‌ده انلرده دره‌بکلری وقونسلوس مظالمی اولمیوب هر کس فضلهٔ حاصلات تمتعاتندن کندیسی مستفید اولور بزده ایسه مثلا بر رنجبرك ییلده یوز غروش کلوری وار ایسه انك اوتوزنی ویرکو واعشار ورسومات وجزای نقدیلره ویررکه دولت خزینه‌سنه کیرن انجق بودر اون غروشنی دخی چوجغیله کندی حوایجنه صرف ایدرکه انجق کدیننددن ذاتنك استفاده‌سی‌ده بوندن عبارتدر کیرویه قالان التمش غروشنی وجوه و معتبران وفائضجی وضبطیه و جریمه ایچون ویرمکه مجبوردر. طشره‌لرده اعشار خصوصنده اهالینك خرابنه باعث اولان اسبابك برنجیسی ظهوره کتوریلن سوء استعمالات وتعدیاتدر چونکه التزامات عشریه‌یی اکثریا ذکر اولنان متنفذان مملکت یا علناً یاخود شرکت خفیه ایله خفیاً درعهده ایدرلر تعشیر ایچون بالذات کندیلری واقربالرندن اولانلری قول قول چیقاروب خرمن یرلرنده طوپلی طوران حبوباتی کیله‌یه اورمقسزین تخمین طریقیله ثبت

فتر ایدرلر وبو تخمین بوسبتون کندی انصافلرینه محول اولوب
مکزده یدی‌ده وچوق یرلرده بشده بره‌قدر الورلر بیچاره رنجبر
آغزنی آچوب حرف واحد سویلیه‌من زیرا بوشی سویلسه
خانمانی پریشان ایدرلر وفضله اوله‌رق هرکویك تعشیری ایچون
وچ‌بش کون توقف اثناسنده معشرلروخدمتکارلری واحبابلری
غرجه کیدرکبی طوپلانان اون‌بش یکرمی اتلونك حیوانلرینی
کندیلرینی کویلو فقراسی بسلر وبعض یرلرده چانی وکوچك
صرفلری دخی کویلیدن چیقار بونلرك اوزرینه ملتزم حقی
وله‌رق آیریلان حبوباتك درانبار وحفظ ایتمك وملتزمك
ستدیکی زمان کویلینك عربه‌سی وحیوانی‌ایله مجاناً کتورمك
اوسنه حبوباتی صاته‌میوب قالدقده انی تحملق دیو مطلوب
ولان فیئات ایله کویلی‌یه طرح و توزیع وایرتسی سنه‌انك یرینه
کی محصول المق وارەدن کچن مدت ایچون فائض یورویدوب
دلنی ینه محصول جدید حبوباتندن استیفا ایتمك کبی برچوق
ظالم واعتسافات دخی وقوعه کلور .

اهالینك خرابنه باعث اولان اسبابك بریده تحصیلات
ادەسیدر باب‌عالی تحصیلات ایچون طشره مأمورلرنی صیقشدر
قجه‌والی‌ومتصرف دائره‌لری عیدایدرلر چونکه‌تسریع تحصیلات
قصدیله والی ومتصرفك مهرداری و یاکتخداسی وقواص
شیسی کبی بریسی قضالره کوندریلور بونلر توابعات وضبطیه‌لر

ایله برسوری آتلی اولدقلری حالده باران بلا کبی هر کیجه
برقریه‌یه نزول ایدریم ویه‌جك کویلی طرفندن تسویه اولنور
اکر کویلینك قدرت نقدیه‌سی یوق ایسه خانه‌سنده باقر ویتاق
کبی لوازمات بتیه‌دن هرنه بولنورسه آلنور وبونلر یورجنه
وفا ایتمزسه ترلاده چایشه جفی چاپه وبل واوکوز وبویوندروق
کبی ادوات زراعتی اخذ اولنور وکاه اوتوزقرق غروش قدر
ویرکو واعشار بورجی ایچون برقاچ آیلر محبسده یاتیریلوب
اول زنجیرك اولاد وعیالی آج براغیلور تارلاسی صولانمیوب
قورور خانه‌سی یالکز قالمغله خرسز وحیدودلر کیدوب
مالنی تلف و عرض و ناموسنی پایمال ایدرلر وکاه برقریه
خلقنی یرکوواعشار وبقایا بورجلرندن جملة محبسه القا یله اخانه‌
لری تهی وترلالری معطل وخالی براقیلور وبووجهله حبس اولنو-
وبده سفالتدن قهردن خسته‌لنان ووفات ایدنلرك اسباب وفات وحاللرینی
کیم ارارکیم صورار بعض یرلرده ویرکوسنی ویره‌میانلری اغاجه
صاروب فلقه‌یه یاتیروب دوکمك عیالنك قیزینك باشلرنده بولنان
بش اون غروشلق حلیاتی قوپاروب المق وخاتونلرك اوچقورینه
وارنجه‌یه قدر اقچه ارامق وبووجهله حبس وضرب سفالتی
و ناموسی غیرتی ایله خسته‌لنوب اولمك دخی معذور طوتیلور
حکومت ایسه بوشدتلری ایدنلری منع ایدر ایسه ارتق اقچه
تحصیل ممتنع اولور ظن ایدر. اهل زراعتی ییقان مظالمدن بریده

کرك میری ذمی کرك مرابحه‌جی بورجی ایچون رنجبرك هنوز ترلاده یشیل طوران مالی قیمتندن نقصانه صاتمغه مجبور اولمسیدر مثلا ویرکو ورسومات بقایاسنی تحصیله مأمور اولانلر انفاً بیان اولنان یوللرده فقرایی تضییق ایتدکلرنده مرابحه جیلر کویلی یه ویا کویلیلر سرابحه‌جی یه یناشورلر و بر آی صکره کیله‌سی قرق غروش ایده‌جك اولان محصول اون بش یکرمی غروشه صاتیلور مرابحه‌جیلرك معاملاتنه کلنجه اگرچه مرابحه و معامله‌نك سوء استعمالنی منع ایچون شمدی یه قدر بر قاچ نظام یاپیلمش ایسه‌ده طشره‌لرده انلرك احکامی جاری اوله‌مز زیرا مرابحه‌جیلر یا قونسلوسلردن یاخود وجوه وارکان بلده‌دن اولور وهیچ اولمز ایسه بونلردن برینه ارقه‌سنی طیامش بر حریف بولنور حکومت مأمورینك انلر حقنده معاملهٔ نظامیه اجراسی ممکن اولور می؟....

بومرابحه جیلردن برطاقی سلم معامله‌سنه دخی کیریشوب قرضاً رنجبرك حاصل اوله‌جق پاموغنی حین حصادده اون غروش قیمتله کندینه صاتمسنی مقاوله ایدرولکن اقچه‌نك برازینی پشین ویروب قصورینك بدلنه یمکلك ذخیره ورنجبرك اولاد وعیالنه مقتضی البسه وسائره ویررو ویردیکی شیلرك اوزرینه موسم حصاده قدر فائضلر یورودیر چونکه ویردیکی اشیا اولجه استحضار ایدلمش شیلر اولمغله رنجبرك بورج دفترینه فاحش فیئاتلر

ایله قید ایدر رنجبر دخی ویره‌سی یه‌در دیه‌رك سنه‌نی
چیقارمز بوطریق ایله یاموغك قیه‌سی ایکی واوچ غروشه
تنزل ایتمکله محصول میدانه کلدکده رنجبرك بورجنی قپایه‌میوب
بقیهٔ دیون تمسك التنه کچر وبعض کره دورشرعی دخی اجرا
ایدیلور بو منوال اوزره رنجبرك بورجی هر سنه تزاید ایدوب
درت بش سنه ظرفنده ارتق ویریله‌میه‌جك درجه‌یه کلور اول زمان
الاجقلی یدنده‌کی سندلر ایله مطلوبنك تحصیلنی حکومتدن استدعا
ایله مدیونی حبسه القالیتدیرر عاقبت اراضی واملاکنی صاتدیروب
مطلوبنی استیفا ایدر رنجبرك دخی خانه‌سی سونوب ترك دیاره
مجبور اولور .

ایشته بومثللو اسباب ظلم وتعدیدن ناشیدرکه دولتك تکالیفی
دول سائره تکالیفندن اخف اولدیغی حالده تسویه‌سی اهالی‌یه
بوقدر کران کلور واکر بوتعدیاتك اوکی النسه ظن اولورکه
تکالیف موجوده‌نك همان برمثلی دها تحمیل اولنسه دخی اهالینك
بودرجه مضطر وپریشانیلری اورته‌دن قالقار .

اهالینك یرلو بالالرندن بریده بقایا داهیه‌سیدرچونکه طشره
نفوذ و ثروت واراضی واملاك اصحابی بالجمله وجوه، ومعتبران
خرستیان اولوب بونلر دائما ولاة ومأمورینك مظهر صحابتی
اولمغله ویرکو و تکالیفدن همان معاف کیبیدرلر بو سببله یوکك
آغرینی عجزه‌یه یوکلتنور وبالاده تفصیل اولنان ازعاجات وتضییقات

کرك میری ذمق کرك مرابحه‌جی بورجی ایچون رنجبرك هنوز ترلاده یشیل طوران مالی قیمتندن نقصانه صاتمغه مجبور اولمسیدر مثلا ویرکو ورسومات بقایاسنی تحصیله مأمور اولانلر انفاً بیان اولنان یوللرده فقرایی تضییق ایتدکارنده مرابحه جیلر کویلی یه ویاکویلیلر سرابحه‌جی یه یناشورلر وبر آی صکره کیله‌سی قرق غروش ایده‌جك اولان محصول اون بش یکرمی غروشه صاتیلور مرابحه جیلرك معاملاتنه کلنجه‌؛ اگرچه مرابحه‌و معامله‌نك سوء استعمالنی منع ایچون شمدی یه قدر بر قاچ نظام یاپیلمش ایسه‌ده طشره‌لرده انلرك احکامی جاری اوله‌مز زیرا مرابحه‌جیلر یاقونسلوسلردن یاخود وجوه وارکان بلده‌دن اولور وهیچ اولمز ایسه بونلردن برینه ارقه‌سنی طیامش برحریف بولنور حکومت مأمورینك انلر حقنده معامله‌ٔ نظامیه اجراسی ممکن اولورمی؟....

بومرابحه جیلردن برطاقی سلم معامله‌سنه دخی کیریشوب قرضاً رنجبرك حاصل اوله‌جق پاموغنی حین حصادده اونغروش قیمتله کندینه صاتمسنی مقاوله ایدرولکن اقچه‌نك برازینی پشین ویروب قصورینك بدلنه یمکلك ذخیره ورنجبرك اولاد وعیالنه مقتضی البسه‌وسائره ویررو ویردیکی شیلرك اوزرینه موسم حصادده قدر فائضلر یورو دیر چونکه ویردیکی اشیا اولجه استحضار ایدلمش شیلر اولمغله رنجبرك بورج دفترینه فاحش فیئاتلر

ایله قید ایدر رنجبر دخی ویره‌سی یه‌در دیه‌رك سنه‌نی
چیقارمز بوطریق ایله یاموغك قیه‌سی ایکی واوچ غروشه
تنزل اتمکله محصول میدانه کلدکده رنجبرك بورجنی قپایه‌میوب
بقیهٔ دیون تمسك التنه کچر وبعض کره دورشرعی دخی اجرا
ایدیلور بو منوال اوزره رنجبرك بورجی هر سنه تزاید ایدوب
دورت بش سنه ظرفنده ارتق ویریله‌میه‌جك درجه‌یه کلور اول زمان
الاجقلی یدنده‌کی سندلر ایله مطلوبنك تحصیلنی حکومتدن استدعا
ایله مدیونی حبسه القالایتدیرر عاقبت اراضی واملاکنی صاتدیروب
مطلوبنی استیفا ایدر رنجبرك دخی خانه‌سی سونوب ترك دیاره
مجبور اولور .

ایشته بومثللو اسباب ظلم وتعدیدن ناشیدرکه دولتك تکالیفی
دول سائره تکالیفندن اخف اولدیغی حالده تسویه‌سی اهالی‌یه
بوقدر کران کلور واکر بوتعدیاتك اوکی النسه ظن اولورکه
تکالیف موجوده‌نك همان برمثلی دها تحمیل اولنسه دخی اهالینك
بودرجه مضطر وپریشانلری اورته‌دن قالقار .

اهالینك یرلو بلالرندن بریده بقایا داهیه‌سیدر چونکه طشره
نفوذ و ثروت واراضی واملاك اصحابی بالجمله وجوه، ومعتبران
خرستیان اولوب بونلر دائما ولاة ومأمورینك مظهر صحابتی
اولمغله ویرکو و تکالیفدن همان معاف کبیدرلر بوسببله یوکك
آغرینی عجزه‌یه یوکلنور وبالاده تفصیل اولنان ازعاجات وتضییقات

اوزرينه ينه تحصيلنه امكان بولنه‌ميان مطلوبات خزينه اهالی
ذمتنده بقايا عد اولنور وسنه‌بسنه تزايد ايدر اشبو بقايانك بر
طاقيده ملتزملر بورجيدركه ايكی نوعدر ملتزملرك برنوعی ذكر
اولنان قونسلوسلر، وجوه، معتبران ايله مشتركاً واردات درعهده
ايدن مفلسلردر بونلرك چوروك چاريق كوستردكاری كفالتلری
قبولده حكومت مضطر قالمغله ارتق وارداتك تحملنه باقيه‌رق
دكرندن زياده‌يه دخی درعهده ايدرلر ومأمورين محليه‌نك اثر
تشويقات ودرايتی اوله‌رق بدلات سابقه‌يه ضم ايله احاله ايلدكاری
وارداتك پك چوغی بو قبيلدندر بوصورتله مأمورين باب عاليجه
مظهر تحسين ونائل مكافات اولورلر و محلنده متشكل شركتلر
حصه‌لرينی وملتزملر دخی هردرلو ظلم واعتساف ايله اللرينه كچه‌بيلين
مقداری آلوب قصور بدل التزام بقاياده قالور حكومت محليه
شركای خفيسی اولان ذوات محليه خاطری ايچون بورجلی
اولنان ملتزم و كفلاسنی تضييق ايده‌مز وايتسه دخی خزينه‌نك
مطلوبنی استيفايه كافی آنلرده نه مال ونه اقتدار بوله‌مز بر
طاقيده ملتزم بولنمامغله سيما للخزينه دينلمه‌رك اهالی اوزرينه
بدلات فاحشه ايله براغيلان اعشار بقاياسيدركه اهالی هيچ برزمان
نی اوده‌يه‌مز بر طاقيده طاغلمش كويلرك موجودلر اوزرينه
طرح و توزيع اولنان ويركو بقاياسی اولوب بونی دخی
ـندی ويركوسنی ويرمكده عجزی اولان فقرانك ويرمك

اقتدارنده اولمیه‌جقلرینی ظاهردر بقایانك برطاقیده استانبولدن قاپولق ایچون کوندریلان مأمورین ایله محلنده اوجوزمعاشله استخدام اولنان صندوق امینلری ذمتلریدر.

بونلردن کیمنك وقتیله کفیلی آلنمامش ویاخود کفیللری بی قدرت بولنمش اولمغله سنه‌بسنه بقایا دفترلرنده کوستریلور.

اهالی‌یه موجب شکایت اولان مظالمدن بری دخی تسویهٔ طرق نظامنامه‌سنك سوء استعمالاتیدر هر مملکتده یوللرك کشادی ملکك تزیید ثروتنه باعث اولان اسبابدن برنجیسی ایکن بزده سوء استعمالات سببیله یولی اچیلمغه تشبث اولنان هر بلده‌نك فقراسنه سبب پریشانی اولمشدر و بومدعایه طربزون ایله ارضروم ، مدانیه کملیك ایله بروسه اره‌لرنده اون بش یکرمی سنه مدتلر سورنمش وحالا یولنه کیره‌مامش اولان طریقلرك احوالی شهود عادله‌در .

اهالی‌یی خراب ایدن شیلردن بری دخی محکمه‌لرك وقضانك سوء احوالیدر طشره محاکمنی حاکم وقاضی اولان افندیلر کندی مالکانه‌لری کبی فرض ایتدکلرندن احکام شرعیه‌نك اجراسندن اول پاره قازانمق مقصدینی التزام ایدرلر هرحاکمك ویردیکی اعلام دیکر حاکمك زماننده معتبر طوتلیوب مصلحتك فلان جهتنه باقلمامش دینله‌رك تکرار رؤیت دعوایه قیام اولنور طشره‌لرده اویله دعوالر واردرکه اون بش یکرمی سنه‌دن بری محکمه‌لرده

سورینوب طرفینك یدنده متناقض المضمون اعلامات شرعیه بولنوروحالا دعوا فصل اولنمیوب ایکی طرف دخی خراب اولمشدر چونکه حکام شرعك برجنحه‌سی ویا ارتکابی وقوعنده مجازات قانونیه‌دن معاف اولملریله پك اولسه بولندیغی مأموریتدن عزل ایله آخر برمحله تعیین اولنورلر واصلا جزا کورمزلر قضانك ایچنده الانیه‌لی ودارنده‌لی اوله‌رق ذی شریعتده اویله قوردلر واردر که اللرینه دوشن امت محمدی حیدودکبی صویارلر و اکر معرفتلریله برترکه تحریر اولنورسه کندیلرینه ایتام و ورثه‌دن حصه چیقاررلر .

بو مثللو اسباب ظلم وتعدیدن ناشیدرکه:

دولت علیه‌نك تکالیفی دول سائره تکالیفندن اخف اولدیغی حالده تسویه‌سی اهالی‌یه کران کلور وشویله ظن اولنورکه اکر بو تعدیاتك اوکی النمق ممکن ایسه اهالی تکالیف موجوده‌نك برمثلنی دها تحمله رضا کوستررلر .

بزم اهالیمزك تدنیٔ احوالنه سبب اولان شیلردن برباشلو ماده دخی تربیه ومعارفك نقصانیدر .

پدرك اولادینی حسن تربیه ایتمسی وظیفهٔ ذمت ولازمهٔ منفعتی اولدیغی کبی بردولت دخی اهالیسنی تربیه وعصرك شاهراه ترقیسنه سوق ایتمه‌سی کندینك قوتی وثروتنی مؤدی اولمغله اوروپادولتلری بهر سنه وارداتلرینك بر چوغنی بو مقصده حصر و تحصیص

ایدرلر بزده‌ایسه معارف ایچون تخصیص اولنان مبلغ یالکز
معـارف نظارتی و مجلس ومأمورلرینک معاشلریله اوفق تفك
مصرفلره انجق کفایت ایده‌بیلور واقعا طشره‌لرده بعض قصبه‌لرده
رشـدیه مکتبلری یاپیلمقده اولدیغی غزته‌لرده کوریلیورسه‌ده
بونلرك اکثریسی براوطه‌دن عبارت اولوب ایچلرنده دوشمه جام
بیله بولنمز وقپولری قپالو طورور یالکز خواجه‌لر معاشلرینی آلورلر
وایچنده بش اون اطفال بولنان مکتبلرده دخی کرك خواجه‌نك
عدم اهلیتندن کرك اصول تحصیلك یولسزاولمسندن ناشی مطلوب
اولان آدملری یتشدیره‌مزلر بالعکس تبعهٔ خرستیان مکتبلری
معارف نظارتنه مربوط اولمیوب کندولرندن تشکیل اولنان
مدیرلر هیئتیله اداره اولندیغندن انلرده السنهٔ اجنبیه وحساب
وهندسه وجغرافیا کبی فنلر اوقوتدیریلور وانلردن چیقان طلبه
حقیقهٔ معلوماتلی اولوب هرقنغی صنعت ومسلکه سلوك ایتسه‌لر
فیضیاب اولورلر بونلره قارشو اهالئ اسلامیه ایسه عمان جهل
ونادانیـده اولمغله انلره تقابل ایده‌میوب هر خصوصده کیرو
قالدقلرندن صنعت وتجارت کبی منابع ثروت بوسبتون ملل غیر
مسلمه النه کچمش واهالئ مسلمه الرنده بولنان املاك بوسببدن
ناشی تدریجیله خرستیانلره دوراید‌کده بولنمشدر شمدی طشره-
لرده قنغی بلده‌یه کیدلسه اسلام وخرستیان محلاتی نظرهٔ اولاده تفریق
اولنه‌بیلوب بعینه بك اوغلی ایله استانبول بیننده اولدیغی کبی خرابه‌زار

اولان طرف اسلام و معمور اولان طرف خرستیان محله‌سی
اولدیغی آکلاشیلورشویله بر ادارهٔ نامنتظمه آلتنده ازلدکاری
حالده اهالینك ینه دولت متبوعه‌لری اغورنده ابراز ایتدکاری
ردیفلر فداکارانقلر حدوحسابه کلمز ازجمله روسیه محاربه‌سی آچیلدقده
سلاح آلتنه دعوت اولندی جمله‌سی کمال شوق ایله خدمتلرینه
قوشدیلر فقط بونلرك نصفی مملکتلرینه عودت ایده‌میوب اسباب
معلومه ایله تلف اولدیلر واندن صوکره ینه هر نه زمان ردیف
ایستنیلدی ایسه بلاتردد مسارعت ایلدیلر اناطولی و روم ایلی
اهالیسی طرفندن اردوی همایونلر ایچون ویریلان ذخایر وسائره‌
نك بر چوغی ایچون بدل آلوب خدمت متفخره اولمق اوزره
مجاناً ترك وتبرع ایلدیلر وبر طاقمی ایچون محلی صندقلرندن بدلاتی
استیفا اولنمق اوزره یدلرینه سندلر ویرلدی اشبو سندلر حالا اهالینك
یدنده طورر بو اشیانك پك چوغی محللرینه کتمیوب بر طاقم آدملرك
وسیلهٔ تمتع تجارتی اولدی نیجه یوز بیك کیسه‌لر یغمایه هنوز
محاسباتك آرقه‌سی آلنه‌مدی ر سارقلره برشی دنیلمدکدن بشقه
رتبه‌لری ترفیع ایله مأموریتلرده قوللانلدی بونك اوزرینه
مهاجر غائله‌سی آچلدی اهالی ینه ابراز حمیت ایدوب بر قاچ
میلیون نفوس مهاجره‌یی عربه‌لری و حیوانلریله طاشیدیلر
وایشلرینی براغوب انلرك اسکانی ایچون خانه‌لریایمقله اوغراشدیلر
و بر چوق محللرده مجاناً بسلدیلر چفت چبوق ویردیلر ه

انجق مهاجرينك سوق واسكانه مأمور اولانلرك برطاقمى اهالينك
ويردكلرى اجرت نقليه ومصارف تكفينيه واسكانيه يى خزينه دن
آلوب ايراد وعقار صاحبى اولديلر مهاجرلرك سوق و اسكانى
دخى برصورت مضبوطه ده اولمامغله بونلرك چوغى ذلت وسفالت
و آچلق وخسته لك ايله تلف اولوب بونلرك يتيم قالان چوجقلرى
جاريه ديه وكلا حضراتنه هديه كوندرلدى باقى قالان مهاجرلر
ايسه حيوان سوريلرى كبى شورايه بورايه سوق اولنوب آچيقده
براغلدقلرقدندن احتياج و ضرورت بونلرى اهالئ قديمه نك
حيوانات و املاكنه تسلطه مجبور ايتدى اليوم اناطولى وروم
ايليده مهاجرلر يوللرى اوكره نوب اورمانلر ايچنده برقاچ يوز
خانه لى شهرلر ياپوب بلوك بلوك يوللره ايتمكده وخلقى صويمقده
واچيقدن اچيغه كويلرى باصه رق حيواناتى سوروب كتورمكده
و اهالينك فرياد و شكاياتى عبوقه چيقمقده اولديغى حالده محلى
حكومتلرى اوزاقدن سيرجى كبى باقمقده در مهاجرلرك يالكز
جانيك سنجاغندن سرقت ايتدكلرى آت واوكوز وطوارلرك
دفترى يكرمى بش بيكه بالغ اولوب اماسيه و سيواس و چورم
و باطوم وروم ايلى طرفلرنده وقوعه كلان خساراتك حسابى
بيلنه مز بوندن طولايى يرلى اهالينك حضور وامنيتلرى منسلب
اوله رق حتى كچن سنه سيواسدن برچوق روم خانه سى روسيه
ممالكنه هجرت ايلديلر غريبدر كه اهالينك مسئلهٔ زائله
اثناسنده كرك مهاجرلر خصوصنده دولته تبرع ايتدكلرى

ذخایر و خدماتدن ماعدا اقچه‌سی مال صندوقلرندن ویرلمك اوزره آلنان ذخایر و اشیانك و نقلیه اجرتلرینك الیوم اهالی یدنده محفوظ اولان سنداتنی مال صندوقلری طانیمیوب محسوبلری اجرا ایدلمامشدر .

شمدی بر رنجبر یا ویرکو و یا بقایادن طولایی تضییق اولندقده محفوظی اولان سندی ابراز و ایشته بنده دولتدن شوقدر الاجغم وار بوندن بورجی محسوب ایدك اوست طرفنی باغشلادم دیه باربار باغردیغی حالده اصلا قولاق ویرلمز و « دولت نه وقت اولسه سکا بورجنی ادا ایدر سن شمدی شو پاره‌یی ویر » دیه تضییق وحبس ایله پاره آلنور .

یتمش یدی سنه‌سنده طشره‌لره فوائم نقدیه کوندریلوب بدلاتی استحصال و یتمش سکز مارتی حلولنده قائمه‌لرك تداوله چیقاریله‌جغی وعد و اعلان اولنمش ایکن هنوز قائمه‌لر اهالینك جیبنده قالدی و برطاقمی خدمت مفتخره نامیله مجاناً ترك و تبرع ایتدیرلدی .

خزینه‌نك موازنه‌سی یولنه قونلق ایچون اهالیدن ربع ویرکو استقراض اولنوب بهرسنه ویرکودن ربع محسوب اولنه‌رق درت سنه‌ده دولت بورجنی اوده‌یه‌جك ایدی بر ایکی سنه بو اصول اجرا اولنوب صکره‌لری ینه خدمت مفتخره اولنه‌رق بقیه‌سنك ترکی ایچون تشوبقات اجراسی ضمننده باب عالی رسماً امرنامه‌لر کوندردی .

یتمش سکز سنه‌سی مارتنده طوز و توتون تحت انحصاره النوب بوندن فرح بر حساب اوزرینه سنوی برملیون کیسه قدر واردات النور ظن اولندی حالبوکه کچن سنه مصرفیله برابر طوزدن یوز طقسان بیك بوقدر کیسه اله‌کچوب توتون ایسه بومقدارك نصفنه وارەمدی چونکه دخان زراعتی اونده سکز تنزل ایدوب بونکله تعیش ایدن اهالی پریشان اولدیلر وعشردن طولایی خزینهٔ مالیه کلیتلو زیانه اوغرادی هله طوز انحصارینك باعث اولدیغی فنالقلر دائرهٔ تعداددن بیرون اولوب بونك تفصیلاتی کچنلرده مقام صدارته تقدیم اولنان لایحهٔ بندکانه‌مده مشروحدر .

شوکتلی افندم !

ایشته طشره‌لرك حالی دخی مجملاً بیـان ایتدیکم صورتده اولمغـله فروعاتی ادنا مطالعه ایله‌معلوم اولور نزد ملوکانه‌لرنده محتاج بیان دکلدرکه ایالات دولتك محصـول ویرر چفتلکیدر چیفتلك بویله خراب اولورسه یاایراد نره‌دن کلور ایراد کلمزسه دولت نصل بقـا بولور و معاذالله دولت باقی اولمزسه یاملت اسلامیه‌نك حالی نیه وارر ؟ . . .

ایمدی شوفنـالقلرك هربری ورم علتی کبی دولتی ایچندن ییوب ییوب بیورمکده‌در جمله‌سنك اصل ومنبعی ادارهٔ حاضره اولوب بواداره دخی معلوم اولان بر قاچ حریص جاه واقبالك چرخ تدبیرندن منبعث حرکاتك آثاریدر انجق بوحالاتك جمله‌سی

انلره غیرمجهول اولدیغی حالده نیچون ادارەنك اصلاحنەسعی
ایتمزلر دینورسه جوابی بودرکه انلرك اعتقادنده دولت علیه
چوقدنبری جانی چیقمش نعش مشابەسندەدر فقط هنوز اثر
حیاتی واركبی برمدت یارو اغیاری الدادوب وقت قزانمق
و بو صرەده نعشك اوستنده باشنده اولان شیلری
صویوب کندی صندوقلرینی طولدیرمقدن بشقه ملاحظەلری
یوقدر حتی دولتك حیاتندن قطع امید ایتدکارینی اصلا کتم
ایتمیوب هرکسه وحتی اجنبی دولتلر سفراسنه دخی علناً
سویلرلر وکندیلرینه :

« مادامکه سزلر مأیوس اولمشسکز ایشدن چکیلکز بزی
طرفده مأیوس اولمیانلر کلسونلر »

دینلسه !

(یابزم غیرت وحمیتمز دولتی بوحالده براقمغه قائل اولورمی؟
ملتده بزم یریمزی طوتەجق کیمسه یوقدر بزم معلومات و
تجربەمز و اوروپاجه حیثیت و شهرتمز واردر اکر ایشدن
چکلسەك اوروپا حقیقت حاله واقف اولوب قطع امید ایدرلر
ومسئلهٔ شرقیه تقسیم ممالك دولت‌علیه ایله فصل اولور)

دیرلر اجنبیلر طرفندن کندیلرینه اعتراض اولنوبده مادامکه
ایشدن چکلمزسکز نیچون ایلرولتمکه جد وسعی ایتمزسکز
دینلسه یابوندن زیاده نصل کیدیلور ایشته تنظیمات یاپدق تجارت
محکمەلری آچوب شریعتك قوتنی آزالتدق مساوات فرمانی

نشر ایلدك ولایتلریاپیلدی مجلس ادارهٔ ولایتلر آچیلدی اجنبیلره
تصرف املاك ایچون حقوق ویردك اوقافی توسیع ایتـدك بزم
ملتمز جاهل ونا قابل اولدقلری حالده بزم همت واقدامزله بو
قدر ایشلر میـدانه کلدی بوده ملت ایچنده اوته‌دن بری بیوك
کورینوب حیثیت و اعتبارمز اولدیغندندر یوقسه بشقه‌لری
کله‌جك اولسه بتون ایشلر برباداولور و ذات شاهانه‌لری
کندلرینی مسئول بیوردیغکزده :

« ایکیوز سنه‌دن بری بوزلمـش اولان برچرخك بوقدر
مدتده دوزلمسی مجرد طالع شـاهانه‌لرندر جلوس همایونلرندن
بری میدان حصوله کلن اسباب ترقیات آزشیلر دکلدر بوقدر
یوللر یاپلدی شوقدر مکتبلر آچیلدی بونجه واپورلر زرهلیلر
یاپلدی نیجه سرای همایونلر وجوده کلدی اهالی ایسه مستغرق
حضور وسعادتدر لکن ملت جاهل، نادان، وحشی اولدقلرندن
بوسعادتك قدرینی بیلمزلر ونه‌یاپلسـه خشـنود اولمزلر انلرك
شماطه‌لری ادبسزلکدر عوعوه‌لرینه قولاق اصیلمز وباشلری
ازلمدکجه‌قوللارانلمز اجنبیلرایسه بزم‌اصول اداره‌مزی بیلمدکلرندن
انلرك تعریضلری نابجادر اکرچه برازدها ایولکلر یاپلق ممکن
ایدی لکن ایچمزده برطاقم معترضلر پیدااولدی بزی‌دوشوروب
یریمزه اوطورمق املیله حمیت جعلیه کوسترلر انلرك اختلافی
سببیله ایشلره سکته کلیور انلری تربیه ایدوب امثاللرینه عبرت
کوسترلملیدر برده اجنبیلره وقتیله ویرلمـش اولان امتیازات و

معـاهدات ايلهاللريمز باغـلودر بوندن زياده يوريمكه ميـدان
براقمزلر خزينهنك حالى ايسه معلومدر معمافيه بلغراده قدر بر
شـمندوفر ياپمق تصورندهيز براسـتقراض جديد عقدى قوهٔ
قريبهيه كلدى اورمانلره شويله نظام ويريلهجك وبوندن شوقدر
مليون كيسهلر حاصل اولهجق، معاشلردن ودوائر مصارفندن
شويله اقتصاد ايديلهجك وبوتدابير ايله ضرورت حاليه آزمدتده
زائل اولوب ملك معمـور و اهالى مرفه و مسرور اولهجق
سـايهٔ شـاهانهلرنده هرشى اولوز بيتر بونلر ايچون قوللريكز
حصر وجود ايتمشزدر افنديمز قطعياً مراق بيورميكز راحتسز
اولميكـز ذوق وصفا ايديكـز زيراوجود همايونلرى عالمه لازمدر .»
لسانى قوللانورلر وخدمت مخصوصهٔ شـاهانهلرنده بولنان
متفقلرى واسطهسيله دخى بومعنالرى تأييد ايتـديردكدن فضله
كندنلرينـك اوروپاده وانظار ملتده اولان وقع وحيثيتلرندن
ومعلومات ودرايت وفطانتلرندن بحثله ايشجه شدت لزوملرينى
اشراب ايدرلر ومعاذالله بونلر كوسهجك اولورسه چرخ اداره
طوروب جهان ييقيلورمعنالرينى ايماايدرلر وحميتكاران مأمورينندن
برينى كوردكلرنده لسانى دكيشديروب :

دولت اغرخستهدر اكر صارصيلورسه (تنتوس) كتورر
بزلر بختسز ايمشز كه بويله برزمانده شومسندلرده بولندق
پادشاهك ايسه حالى معلوم بزده دخى استقلال معدوم اولمغله
بوكون زرهلى سفينه يارين چراغان سرايى اوبركون كاغدخانه

کوشکی مصرفلری چیقار خزینه‌نك حالی اکلادیله‌مز هر نه
ایسه بز آلشمش اولدیغمزدن اورسه بوجه‌کیده‌یورز اکر مقاملرنده
بز اولمسه‌ق اوزمان حقیقت حال کورینور دیرلر والحاصل هر
طرفه قارشو لسان مناسب ایله مناصب دولتده بولنملرینه لزوم
قطعی اولدیغنی کوستره‌رك وبو اره‌لقده صندق وسپتلرینی
طولدیره‌رق وقت کچوررلر ایشته وکلای حاضره‌نك پولیتیقهٔ
محرمانه‌لری بویله برمسلسل طولاب ودسایسدن عبارتدر .

شوراسیده خاطر شاهانه‌لری اولمق کرکدرکه :

خلقك فریاد وشکایتی ذات شاهانه‌لرینه عدم محبتدن ناشی
اولمیوب بلکه ادارهٔ حاضره‌نك فنالغندندر چونکه اهالی صبر
وتحمللك نهایتنه قدر طیاندی نهایت شمدی آچقالدی اعلانات
ومواعید ایسه قارن طویورمدیغندن اصلاحات وعدیله خلقی
اسکات ایتمك زمانی کچدی شمدی حقیقتاً و جداً فعل واثر
کوسترلمدکجه کیمسه‌یه قناعت وامنیت کله‌مز .

پادشاهم !

الله ایچون کوزلریکزی آچوب حقیقتاً برکره عالمه جداً نظر بیوریکز !
اطرافکزده بولنان خائنلرك یالانلرینه قولاق آصمیکز !
درایتکزی استعمال ایله حقیقت حالی اکلایه‌جق زمان کلمشدر .

جناب حق اوکونی کوسترمسون برکره آجلق جانلرینه
طوبده یکرمی اوتوز میلیون خلق یأس ایله میدانه چیقارسه
وکلای دولت یالان سوزلرله آنلری قاندیره‌میوب تفکری بیله
دهشت ویرن خاطر اولان هردرلو ایستنلمز شیلر بلاشبهه وجوده

کلوروبوبده ذات شاهانه‌لرینك مادی ومعنوی دوچار اوله‌جقلری ضیاعدن بشقه التیوز سنه‌دن بری کمال شان وحشمتله ولوله بخش عالمیان اولان سلطنت عثمانیه وملت بیضای احمدیه دهشتلی بومخاطره ایچنده قالور واحتمال محو اولور واقعا بوذاتلر سفینهٔ دولتی هرکس اویقوده ایکن کردابه دوشورمك واللرینه کچن مالی یغما ایدرك برفلکه‌یه‌را کاً ساحل سلامته چیقمق امیدنده ایدیلر لکن جناب حقه بیك کره حمدوثنا اولسونکه ارتق عموم ملتك چشم بصیرتی آچیلوب حق وباطل ظاهره چیقدی هرکسی جمله عالم هردرلو اصلاحات ودولتك محتاج اولدیغی عدالت لطفنی وتضعنی ذات شاهانه‌لرندن انتظار ایده‌یور .

اکرچه بوتفصیلات موجب تصدیع ایسه‌ده بوملتك افرادندن بولنمش اولمغله افتخار ایلدیکم جهتله واقف اولدیغم احوالك طوغریدن طوغری‌یه عرض وافاده‌سنی وظیفهٔ ذمت بیلدم .

موانع معلومه سببیله درسعادتده بووظیفه‌یی اجرایه امکان واقتدار بوله‌میوب شمدی ایسه ذات ملوکانه‌لری اوروپاده بولندقلری وآزمدتده البته پك چوق حقایق دولته واقف اوله‌رق بومثللو اخطارات صادقانه ایچون اصغر تبعه‌دن برقوللرنده‌دخی حق جرأت اوله‌جغی معلوم شاهانه‌لری اولدیغی جهتله تصدیعه اجتسار ایلدم .

خصوصات مسروده‌نك صدق وکذلسی بحثنه کلنجه !

افادهٔ مجرده‌ٔ کمترانه‌مه اعتماد لازم کلمیوب مادامکه شومعروضات میدانده‌در هرماده‌نك بشقه بشقه اجرای تحقیقیله تفصیلات احواله کسب وقوف ایلمك مجبول بیورلدقلری شیمهٔ عدل وحقانیته موافق اوله‌جغندن اقتضای حالك اجراسی بابنده وهرحالده امر وفرمان ولطف واحسان شوکتلو قدوتلو پادشاهمز افندمز حضرتلرینکدر .ن

—⊶⊷—

